

Innst. 143 S

(2011–2012)

**Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen**

Meld. St. 28 (2010–2011)

**Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om en næring for framtida –
om petroleumsvirksomheten**

Innst. 143 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Meld. St. 28 (2010–2011)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om en næring for framtida – om petroleumsvirksomheten

Til Stortinget

1. Sammendrag

Petroleumsvirksomheten er i dag Norges største næring målt i verdiskaping, statlige inntekter og eksportverdi. Den sysselsetter i dag om lag 43 000 personer, og over 200 000 personer kan direkte eller indirekte knyttes til etterspørselen fra petroleumsvirksomheten.

Hovedmålet i petroleumpolitikken er å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. Forvaltningen må være helhetlig og basert på kunnskap og fakta, forvaltningen av ressursene skal skje innenfor forsvarlige rammer når det gjelder helse, miljø og sikkerhet. Rollen som petroleumsprodusent skal forenes med en ambisjon om å være ledende i miljø- og klimapolitikken. En nødvendig forutsetning for en langsiktig utvikling av petroleumsressursene er at næringen håndterer denne risikoen på en forsvarlig måte.

Hovedutfordringen for å oppnå målet i petroleumpolitikken er økt utvinning fra felt, utbygging av funn og påvisning av uoppdagede ressurser. Samspillet mellom stat, oljeselskaper, leverandørindustri og forskningssektoren er en viktig del av norsk petroleumsforvaltning.

Mange felt i Norge har navn som er hentet fra norrøn mytologi og har dype nasjonale røtter. De navn som gis større felt i nye områder bør speile viktigheten av næringen, både for landsdeler og for landet som helhet. Departementet vil gjennomgå dagens

system for navnsetting og foreta eventuelle justeringer i navnsettingen av petroleumsforekomster, slik at de passer inn i en nasjonal kontekst og historieskriving.

1.1 Internasjonale rammer og klimapolitikken

Departementet viser til at fossile energikilder står for om lag 80 pst. av verdens energiforsyning og er hovedårsaken til utslipp av klimagasser og menneskeskapt global oppvarming. Omfattende endringer i energibruken globalt er nødvendig dersom skadelige klimaendringer skal unngås. Det vises til at gass kan forene europeiske mål om leveringssikker energi og reduserte utslipp av klimagasser. Dersom kull blir erstattet med gass i elektrisitetsproduksjonen i Europa, vil dette tiltaket alene være nok til å oppfylle deres CO₂-målsettinger for 2020. I tillegg har gass egenskaper i kraftproduksjon som letter innfasing av fornybar kraftproduksjon, og kan derfor bidra til ytterligere CO₂-reduksjoner.

Regjeringen vil intensivere arbeidet for at naturgassens fortrinn framfor bruk av kull tas i betraktning når rammene for Europas energistruktur legges.

Regjeringens overordnede mål i klimapolitikken er å bidra til å begrense den menneskeskapte temperaturstigningen til maksimalt to grader i forhold til førindustrielt nivå. En gjennomgående forandring av det globale energisystemet er påkrevd for at utslippene skal kunne reduseres slik at togradersmålet nås.

Regjeringen vil forene rollen som stor energiprodusent med en ambisjon om å være ledende i miljø- og klimapolitikken gjennom å fortsette å utnytte petroleumsressursene samtidig som arbeidet med å effektivisere aktiviteten på kontinentalsokkelen skal videreføres. Virksomheten på kontinentalsokkelen skal være best også når det gjelder energieffektiv olje- og gassproduksjon. Virkemiddelbruken i petro-

leumssektoren skal legge til rette for iverksetting av tiltak og utvikling av nye og mer effektive løsninger.

Miljøverndepartementet vil i en kommende stortingsmelding om norsk klimapolitikk legge fram en bred gjennomgang av status og mål for klimapolitikken.

1.2 En næring for framtida

En sentral forutsetning for å videreutvikle petroleumsvirksomheten er at vi har en ressursbase som kan nyttiggjøres. I løpet av de siste 40 år har vi hentet ut om lag 40 pst. av de forventede utvinnbare ressursene. En større andel av oljen enn av gassen er produsert, og 60 pst. av de forventede utvinnbare ressursene ligger igjen i bakken. I tillegg kommer den del av tidligere omstridt område som ligger vest for avgrensningsslinjen i Barentshavet og områdene rundt Jan Mayen. Regjeringen legger stor vekt på oppsidepotensialet når utforskning av de minst kartlagte områdene vurderes.

For å nå målet om langsiktig forvaltning og verdiskaping fra petroleumsressursene, mener regjeringen at aktivitetsnivået må opprettholdes på et jevnt nivå. Man vil legge til rette for dette gjennom parallell offensiv satsing på:

- Øke utvinningen fra eksisterende felt og utbygging av drivverdige funn.
- Fortsette en aktiv utforskning av åpnet areal, både i modne og umodne områder.
- Gjennomføre åpningsprosessene for Jan Mayen og den del av tidligere omstridt område som ligger vest for avgrensningsslinjen i Barentshavet sør, som kan gi grunnlag for ny økonomisk aktivitet i Nord-Norge.

Planen for en langsiktig forvaltning og verdiskaping fra petroleumsressursene vil legge til rette for at petroleumsvirksomheten vil forbli en nøkkelnæring i Norge i tiår framover. Regjeringen legger derfor et generasjonsperspektiv til grunn for petroleumspolitikken.

Regjeringen vil arbeide for fortsatt å fremme godt samspill mellom fiskeri- og petroleumsnæringen gjennom å legge begrensninger på lete- og borevirksomhet basert på kunnskap fra arbeidet med helhetlige forvaltningsplaner. Videre vil en ta i bruk fiskerinæringens ressurser og kompetanse i oljevernberedskapen.

1.3 Utvinning av påviste ressurser

Departementet viser til at en vesentlig del av forventet produksjon de neste 10 år vil komme fra felt og funn som er påvist. En rekke felt på norsk sokkel har produsert over lang tid, og tiltak må gjennomføres raskt før etablert infrastruktur blir ulønnsom å

holde i drift eller teknisk uegnet. Mange tiltak kan betegnes som tidskritiske.

Økt utvinning omfatter tiltak som bidrar til å opprettholde produksjonen i og rundt eksisterende felt. Innfasing av nye felt kan bidra til forlenget levetid for eksisterende felt, og tiltak for å øke utvinningen innebærer derfor også tiltak som støtter raske utbygginger av små funn. Olje- og energidepartementet oppnevnte i februar 2010 et ekspertutvalg med mandat til å utrede tiltak for å øke utvinningen fra eksisterende felt på norsk kontinentalsokkel. De problemstillinger utvalget tok opp, og de hovedforslag som ble fremmet, er behandlet i denne meldingen.

Felt på norsk kontinentalsokkel har i gjennomsnitt økt sine oljereserver med en faktor på 1,68 fra opprinnelig utbyggingsplan og fram til år 2010. Dagens vedtatte planer gir en gjennomsnittlig forventet utvinningsgrad på 46 pst. for olje og 70 pst. for gass på norsk sokkel. Til sammenlikning er den globale utvinningsgraden for olje om lag 22 pst. Utvinningsgraden varierer fra felt til felt og er avhengig av forhold som reservoaregenskaper, utvinningsstrategi, teknologiutvikling og størrelsen på feltet. Det er lettere å oppnå høy utvinning i store felt – blant annet fordi man på slike felt som regel har faste plattformer med borerigger som kan drive brønnarbeid gjennom hele levetiden.

Etter dagens planer og med eksisterende teknologi vil rundt 30 milliarder fat olje bli liggende igjen når norske felt blir stengt ned, og økning i utvinningsgraden har derfor en stor oppside. Kostnadene ved å produsere ressursene, samt når ressursene vil bli produsert, vil være avgjørende for hvor store verdier dette potensialet utgjør.

Det er i meldingen redegjort for ulike teknologier som kan bidra til økt utvinning, gruppert etter boring og brønn, injeksjonsteknikker, reservoarkartlegging, integrerte operasjoner og undervannsløsninger.

Regjeringen vil gjennomføre følgende tiltak for å øke utvinningen fra påviste ressurser:

- Ved behandling av nye utbygginger:
 - Innføre en praksis der plan for utbygging og drift (PUD) fremmes tidligere i prosjekter med rask framdrift.
 - Sikre at installasjon av fast rigg blir vurdert av rettighetshaverne i forbindelse med relevante, nye utbygginger.
 - Bidra til at utbygginger og felt samordnes når dette ressursforvaltningsmessig er den beste løsningen.
 - Kreve vurdering av kraft fra land som energiløsning for nye felt og ved større ombygginger av eksisterende felt, herunder vurdere relevant levetid.

- Endre petroleumsforskriften slik at rettighetshavere ikke kan leie produksjonsinnretninger av tilknyttede selskaper.
- Intensivere oppfølgingen for felt i senfase. Kreve nye planer for utvinningen for felt i senfase, der dette vurderes som hensiktsmessig.
- Vurdere behovet for ytterligere forsterkninger av regelverket for å sikre tilstrekkelig oppmerksomhet mot økt utvinning og god ressursforvaltning
- Godkjenne søknader om ny forlengelse av konsesjonstiden for en utvinningstillatelse med samme eierstruktur, dersom søknaden sannsynliggjør bedre utnyttelse av ressursene med mindre særskilte forhold tilsier noe annet.
- I større grad å legge vekt på andelsflertall ved fastsettelse av stemmereglene ved tildeling av nye utvinningstillatelser.
- Arbeide for en bedre flyt av fartøyer involvert i petroleumsvirksomhet i Nord-Atlanteren.
- Sammen med sentrale aktører på norsk sokkel, arbeide for økt innsats knyttet til pilotering av ny teknologi. Vurdere å opprette et forskningssenter innenfor økt utvinning, basert på åpen konkurranse.

Departementet viser til at regulering av bruk av infrastruktur for transport av gass og olje er en viktig del av god ressursforvaltning, mest mulig av fortjenesten ved en utbygging skal tas ut på feltene – ikke tilfalle eierne av infrastruktur. For å oppnå dette vil regjeringen:

- Regulere adgang til og tariffer i transportsystemet for gass for å sikre lik tilgang til systemet for alle med gasstransportbehov.
- Etablere et sakkyndig råd som skal være tvisteløser i enkeltsaker der det er uenighet om adgang til gasstransportsystemet.
- Styrke det eksisterende brukerforumet for Gass-led for å sikre at brukernes syn på hvordan systemet drives og utvikles framkommer.
- Endre forskriften om andres bruk av innretninger med sikte på mer effektiv ressursutnyttelse og at mest mulig fortjeneste tas ut på de nye feltene.

1.3.1 Forutsigbar forlengelse av konsesjonstiden for utvinningstillatelser

Investeringsbeslutninger som fattes på felt som i dag nærmer seg konsesjonstidens utløp, vil ha økonomiske virkninger også for årene etter utløpet av konsesjonsperioden. Departementet har adgang til å forlenge konsesjonstiden utover den opprinnelig fastsatte perioden, dersom rettighetshaverne søker om dette (ny forlengelse). For noen felt med store gjenværende ressurser ved utløpet av konsesjonsperioden og/eller med lav statlig deltakelse vil det kunne være

hensiktsmessig å benytte anledningen til å øke den statlige deltakerandelen ved en ny forlengelse av utvinningstillatelsen.

Departementet vil også i et gitt tilfelle kunne gjøre en ny forlengelse betinget, eksempelvis av at ny eller endret plan for utbygging og drift innsendes innen en gitt tidsfrist. Det legges i meldingen til grunn at lovgivningen allerede inneholder de virkemidler som trengs for å beslutte ny forlengelse.

Regjeringen vil godkjenne søknader om ny forlengelse av konsesjonstiden for en utvinningstillatelse med samme eierstruktur dersom søknaden sannsynliggjør bedre utnyttelse av reservene med mindre særskilte forhold tilsier noe annet. For noen tillatelser kan særskilte forhold som lav statlig deltakerandel og/eller store gjenværende reserver, tilsa at SDØE-andelen bør økes eller andre vilkår reforhandles ved forlengelse av utvinningstillatelsen.

1.3.2 Oppfølging av felt i senfase

Myndighetene har i dag gjennom behandlingen av utbyggingsplaner innvirkning på selskapenes planer for et felt. Myndighetene kan også – etter at utbyggingsplanen og utvinningsforløpet er godkjent – kreve at rettighetshaverne skal foreta utredninger av ressursutnyttelsen i et felt. Dette kan bli aktuelt dersom eksempelvis nye opplysninger om reservoaret tilsier en annen utvinningsstrategi. Om nødvendig kan departementet, med hjemmel i gjeldende lov- og forskriftsverk, pålegge rettighetshaverne å utarbeide en rapport om feltrelaterte forhold, herunder alternative produksjons- og injeksjonsopplegg og den totale utvinningsgrad ved forskjellige produksjonsforløp.

Gjennom myndighetenes generelle oppfølgingsarbeid på ressursforvaltningssiden vil det kunne peke seg ut felt som krever særskilt oppfølging fra myndighetenes side. I tillegg til denne oppfølgingen foretar ressursmyndighetene årlig en gjennomgang av alle felt på sokkelen med sikte på å identifisere felt som man bør ha en spesiell oppmerksomhet rettet mot. Man vil vurdere behovet for ytterligere forsterkninger av regelverket for å sikre tilstrekkelig oppmerksomhet mot økt utvinning og god ressursforvaltning.

Regjeringen vil i denne sammenheng:

- Intensivere oppfølgingen for felt i senfase.
- Kreve nye planer for utvinningen for felt i senfase, der dette vurderes som hensiktsmessig.
- Vurdere behovet for ytterligere forsterkninger av regelverket for å sikre tilstrekkelig oppmerksomhet mot økt utvinning og god ressursforvaltning.

1.3.3 Tiltak – teknologiutvikling

Ny teknologi og nye løsninger vil i mange tilfeller være nødvendig for å modne fram nye lønns-

somme reserver og realisere det store potensialet som ligger i økt utvinning på norsk sokkel. Siden feltene og infrastrukturen har begrenset levetid vises det til at det er viktig å få til pilottesting raskt. Statlig medfinansiering av piloter vil kunne bidra til at flere, samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter framskyndes og realiseres.

Departementet viser til at flere utvinningstillatelser/selskaper bør planlegge piloter i fellesskap, og man vil arbeide videre for å løfte fram flere piloter og sammen med sentrale aktører på norsk sokkel arbeide for økt innsats knyttet til testing av ny teknologi på norsk sokkel.

Ettersom det er mye olje som ikke kan utvinnes med konvensjonell teknologi, må avanserte teknologier som kan få opp disse ressursene prioriteres og løftes fram. Det vil derfor være et spesielt behov for å løfte fram pilottester innenfor avanserte injeksjonsmetoder for å utvinne mer av den vanskelig tilgjengelige oljen. Regjeringen vil – sammen med sentrale aktører på norsk sokkel – arbeide for økt innsats knyttet til testing av ny teknologi, og vurdere å opprette et forskningssenter innenfor økt utvinning.

1.4 Finne mer i åpnete områder

Målsettingen for letepolitikken er å gjøre nye funn som er nødvendig for å sikre et jevnt aktivitetsnivå, høyest mulig verdiskaping og statlige inntekter på mellomlang og lang sikt. Åpnede områder for petroleumsvirksomhet på norsk sokkel omfatter store deler av Nordsjøen, Norskehavet og sørlige del av Barentshavet. I de åpnete områdene forventes det fortsatt å være store uoppdagede ressurser som kan gi grunnlag for aktivitet i mange år framover.

Andre deler av sokkelen kjennetegnes av mindre kunnskap om geologien, større grad av tekniske utfordringer og manglende infrastruktur (umodne områder). For å få en hensiktsmessig utforskning av både modne og umodne områder er det etablert to likestilte konsesjonsrunder, tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO) for modne områder og nummererte runder for umodne områder.

Regjeringen ønsker å opprettholde leteaktiviteten og vil tildele utvinningstillatelser i modne og umodne områder for å begrense fallet i petroleumproduksjonen. Regjeringen vil derfor videreføre en forutsigbar tildelingspolitikk knyttet til nummererte runder og TFO-runder.

Det vises til at forvaltningsplanene for havområdene skal avklare hvor i åpent areal det kan være petroleumaktivitet og hvor det ikke kan være aktivitet innenfor en gitt tidsperiode. Det settes også eventuelle områdespesifikke vilkår til petroleumsvirksomheten. Sesongbegrensninger for leteboringer og innsamling av seismikk er eksempler på slike områdespesifikke vilkår.

Alle områder som er åpnet for petroleumsvirksomhet og ikke unntatt for petroleumsvirksomhet i forvaltningsplanene, kan lyses ut i nummererte konsesjonsrunder eller inkluderes i TFO-området. Innenfor rammen av forvaltningsplanene blir det en petroleumsfaglig vurdering når nye områder skal legges til TFO-området. I behandling av forvaltningsplanene for havområdene Norskehavet og Barentshavet-Lofoten er det bestemt at i forbindelse med konsesjonsrunder vil de områdespesifikke miljø- og fiskerikravene for petroleumsvirksomhet fra forvaltningsplanene bli lagt til grunn. Det vil ikke bli stilt miljø- og fiskerikrav utover dette.

Lov om petroleumsvirksomhet krever at myndighetene utfører omfattende konsekvensutredninger forut for åpning av et område. I denne forbindelse blir det gjort vurderinger av blant annet de miljømessige, økonomiske og sosiale konsekvenser for andre næringer, herunder fiskeriene. Lov om petroleumsvirksomhet krever også konsekvensutredninger som en del av plan for utbygging og drift, og som en del av en avslutningsplan for disponering av innretninger etter at produksjonen er avsluttet.

Samspillet mellom petroleumsnæringen og fiskeriene er viktig for å styrke beredskapen i kystnære farvann. Ved bruk av fiskeflåten vil oljeselskapene nyttiggjøre seg lokal maritim kunnskap og øke kapasiteten på beredskapen.

Regjeringen vil fremme godt samspill mellom fiskeri- og petroleumsnæringen gjennom å legge begrensninger på lete og borevirksomhet basert på kunnskap fra arbeidet med helhetlige forvaltningsplaner. Regjeringen vil videre ta i bruk fiskerinæringens ressurser og kompetanse i oljevernberedskapen.

Følgende rammer foreslås å bli lagt til grunn for letepolitikken framover:

- I områder med etablert forvaltningsplan, legge til grunn miljø- og fiskerivilkårene fra den relevante forvaltningsplanen i nye utvinningstillatelser. Det vil ikke bli stilt ytterligere miljø- og fiskerikrav for petroleumsvirksomhet i området.
- Innenfor rammene av forvaltningsplanene, legge petroleumsfaglige vurderinger til grunn for hvilke områder som inngår i TFO-området og hvilke områder som utlyses gjennom nummererte konsesjonsrunder.
- Gjennomføre TFO-ordningen som en årlig konsesjonsrunde i alt modent areal på norsk sokkel for å bidra til å opprettholde aktivitet og produksjon.
- Gjennomføre nummererte konsesjonsrunder, normalt hvert annet år, på norsk sokkel for å bidra til å opprettholde aktivitet og produksjon.
- Innføre offentlig høring ved TFO-runder.

- Gjennomføre offentlig høring ved utlysning av areal i nummererte konsesjonsrunder.
- Offentliggjøre arbeidsprogrammene fra og med 21. konsesjonsrunde og i TFO-tillatelser for å sikre åpenhet om petroleumsaktiviteten og likebehandling i konsesjonsrundene.
- Legge til rette for at nye kompetente selskaper skal kunne etablere seg på norsk sokkel, herunder aktivt oppsøke interessante oljeselskaper for å informere om forretningsmulighetene på norsk sokkel.
- Hindre brakke tillatelser ved å følge opp aktiviteten i modne områder og bruke arealavgiften for å oppnå god arealforvaltning.

1.5 Forvaltning av uåpnede områder

Departementet viser til at i de nummererte konsesjonsrundene som gjennomføres i dag har alt areal vært tilgjengelig for nomineringer fra selskaper i flere omganger, og de mest attraktive delene av dette arealet er tildels godt utforsket. Åpning av nye områder er nødvendig for å gjøre nye betydelige funn og opprettholde en betydelig petroleumsproduksjon, verdiskaping, investeringer, sysselsetting og statlige inntekter i årene etter 2020.

Regjeringen har besluttet å igangsette en åpningsprosess for havområdene rundt Jan Mayen og den del av tidligere omstridt område som ligger vest for avgrensningslinjen i Barentshavet sør. Dersom det blir petroleumsvirksomhet i havområdene ved Jan Mayen, kan dette medføre behov for å benytte Jan Mayen til enkelte aktiviteter blant annet for å ivareta hensyn til helse, miljø og sikkerhet. Eksempler på mulig bruk er etablering av base, beredskapslager, anlegg av nødvendige veier og bygninger som kaianlegg, molo, heliport, behandlings- og lageranlegg for petroleum, landfall for rørledninger med videre.

De uåpnede områdene på norsk kontinentalsokkel ligger i stor grad utenfor Nord-Norge. Den igangsatte prosessen for åpning av nye områder i Barentshavet gir store muligheter for Finnmark.

For å oppnå en jevn aktivitet på sokkelen er det viktig at olje- og gasspolitikken baseres på en kunnskapsbasert, helhetlig og langsiktig forvaltning av petroleumsressursene. Tilførsel av leteareal er en viktig forutsetning for å opprettholde investerings- og kompetansenivået i næringen, samt opprettholde produksjonen over tid.

Et område nordøst i Norskehavet er ikke åpnet for petroleumsvirksomhet. Dette området omfatter arealer i Nordland IV, V, VI, VII og Troms II («det nordøstlige Norskehavet»). Lenger sør langs kysten er det også områder i Trøndelag I og II, samt ved Møre hvor det ikke vil bli utlyst konsesjonsrunder fram til oppdatering av forvaltningsplan for Norske-

havet, senest 2014. Samlet sett utgjør dette et betydelig areal.

Departementet viser til at det skal ikke gjennomføres konsekvensutredning etter lov om petroleumsvirksomhet i Nordland VII og Troms II og i uåpnede deler av Nordland IV, V og VI i denne stortingsperioden. Departementet skal gjennomføre en kunnskapsinnhenting om virkninger av petroleumsvirksomhet i uåpnede deler av Nordland IV, V, VI, VII og Troms II. I uåpnede deler av Nordland IV og V vil det også være behov for å styrke kunnskapen om petroleumsressursene gjennom seismikkundersøkelser og andre geologiske datainnsamlinger i regi av Oljedirektoratet. Dette vil skje i dialog med fiskerinæring og fiskerimyndigheter. Oljedirektoratet sammenstiller datapakker med relevant seismikk fra Nordland VI, VII og Troms II som legges ut for salg.

Regjeringen vil:

- Gjennomføre en åpningsprosess i havområdet ved Jan Mayen, herunder foreta miljø- og ressurskartlegginger, inkludert seismikkinnsamling og grunne borer.
- Ivareta norske interesser i samarbeidsområdet med Island ved Jan Mayen.
- Gjennomføre en kunnskapsinnhenting om virkninger av petroleumsvirksomhet i uåpnede deler av Nordland IV, V, VI, VII og Troms II.
- Når overenskomsten med Russland om maritim avgrensning og samarbeid i Barentshavet og Polhavet er trådt i kraft, igangsette en konsekvensutredning etter lov om petroleumsvirksomhet med sikte på tildeling av utvinningstillatelser og en datainnsamling i det tidligere omstridte området vest for avgrensningslinjen i Barentshavet sør.
- Legge til rette for ny petroleumsvirksomhet i området fra 35–50 km fra grunnlinjen langs kysten fra Troms II til grensen mot Russland og i Eggakanten gjennom å inkludere disse områdene i framtidige konsesjonsrunder.
- Vurdere det framtidige behovet for ny kunnskap om petroleumsressursene i Skagerrak.

Departementet viser til at de områdene som ikke er tilgjengelige for ny petroleumsvirksomhet, er havområdene ved Jan Mayen, det nord-østlige Norskehavet (deler av Nordland IV og V, Nordland VI og VII, Vestfjorden og Troms II), deler av Trøndelag I og II, Møre I, Skagerrak, den delen av tidligere omstridt område i Barentshavet som ligger vest for avgrensningslinjen, samt et belte på 35 km fra grunnlinjen langs kysten fra Troms II til grensen mot Russland, Barentshavet nord/Polhavet, iskanten, polarfronten, Bjørnøyviften og et belte på 65 km rundt Bjørnøya.

1.6 Sysselsetting, ringvirkninger og forskning

Et mål i regjeringens petroleumpolitikk er å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass, som også kan gi grunnlag for lønnsomme og attraktive arbeidsplasser på fastlandet.

Aktivitetsnivået i petroleumsvirksomheten over tid er avhengig av hvor stor del av de gjenværende ressursene som blir utnyttet. En satsing på eksisterende felt, på nye, lønnsomme feltutbygginger og leting vil gi grunnlag for et høyt og stabilt aktivitetsnivå også framover i tid. I et tidsperspektiv utover 2020 vil tilgang på nye leteområder være avgjørende for aktivitetsnivået.

Nye funn gir grunnlag for nye utbygginger og tilhørende ringvirkninger, og det vises til at det er størst potensial for å gjøre store og nye funn i havområdene utenfor Nord-Norge. Gjennom en utvidet aktivitet i åpnet areal og gjennom kartlegging og åpning av nytt areal skal det legges til rette for ny aktivitet og ringvirkninger i nord.

Utnyttelse av ressurspotensialet vil bidra til forskningsaktivitet og kompetansebygging, og forskning og utvikling er viktig for å oppnå økt ressursuttak og sikre industrien internasjonal konkurransekraft.

For å opprettholde en slagkraftig petroleumsindustri i Norge i et langsiktig perspektiv vil regjeringen:

- Arbeide for å styrke norsk olje- og gassindustri internasjonale markedsadgang og at industrien kan konkurrere på jevnbyrdige betingelser som sine konkurrenter.
- Føre en aktiv energidialog med Russland og legge til rette for partnerskap mellom russiske og norske bedrifter.
- Legge til rette for økt industriell bruk av gass i Norge.
- Sikre petroleumsforskningen gode vilkår, bl.a. ved å prioritere forskning innenfor økt utvinning fra eksisterende felt på norsk sokkel.
- Bidra med å styrke rekrutteringen til naturvitenskapelige og teknologiske fag i skole og høyere utdanning for å sikre arbeidskraft til petroleumssektoren.

1.7 Muligheter i nord

Nordområdene er regjeringens viktigste strategiske satsingsområde i utenrikspolitikken, og regjeringen vil bidra til en positiv utvikling i de nordligste områdene. Regjeringen vil sikre en bærekraftig og miljømessig forsvarlig forvaltning og utnyttelse av ressursene for framtida, og man vil i denne sammenheng vurdere å opprette et forskningscenter innenfor utfordringer for petroleumsvirksomhet i arktiske strøk.

Regjeringen vil styrke kapasiteten ved Oljedirektoratets kontor i Harstad gradvis fra situasjonen i mai 2011 – i takt med næringens vekst for øvrig. Havområdene utenfor Nord-Norge er de mest interessante i forhold til å gjøre nye store funn, og det vises til at disse områdene har vært sentrale i de siste nummererte konsesjonsrundene.

Nordnorsk næringsliv skal ha muligheter til å delta som konkurransedyktige leverandører til petroleumsaktiviteten i regionen. Regjeringen vil legge til rette for ytterligere funn utenfor Nord-Norge gjennom å føre en aktiv konsesjonspolitikk. Regjeringen vil inkludere området fra 35–50 km fra grunnlinjen langs kysten fra Troms II til grensen mot Russland og Eggakanten i framtidige konsesjonsrunder. Videre vil regjeringen igangsette konsekvensutredning og data-innsamling i det tidligere omstridte området vest for avgrensingslinjen i Barentshavet sør når avtalen med Russland er trådt i kraft. Regjeringen vil gjennomføre en kunnskapsinnhenting i det nordøstlige Norskehavet.

Det er et mål for regjeringen at utbygging av nye funn skal skape størst mulig verdier for samfunnet, som også kan gi grunnlag for lønnsomme ringvirkninger lokalt og regionalt.

Regjeringen vil føre følgende politikk knyttet til nye utbygginger:

- Sikre at nye funn skaper størst mulig verdier for samfunnet og legge til rette for positive, lokale og regionale ringvirkninger.
- Sikre tidlig kontakt mellom operatør og lokalt/regionalt næringsliv og relevante myndigheter.
- Stille krav om at samfunnsmessige forhold blir utredet i forbindelse med planer for utbygging og drift, herunder regionale og lokale ringvirkninger.
- Legge til rette for kvalifisering av relevante lokale/regionale leverandører i utbyggings- og driftsfasen.
- Legge til rette for at det ved nye utbygginger etableres anbudsprosesser som gjør at bedrifter fra landsdelen hvor utbyggingen er, kan delta.
- Sørge for en effektiv base- og driftsstruktur, som vil bidra til lokal og regional nærings- og kompetanseutvikling.
- Operatører for nye, selvstendige utbygginger skal senest to år etter at feltet er satt i produksjon gjennomføre en analyse av regionale og lokale ringvirkninger av utbyggingen.

1.8 Inntekter til staten

Departementet viser til at ressursene på norsk sokkel er fellesskapets eiendom og gir viktige bidrag til finansiering av velferdssamfunnet. Meravkastningen i næringen er hovedårsaken til at staten tar en

betydelig andel av inntektene fra petroleumsvirksomheten på norsk sokkel gjennom skatter, avgifter og SDØE-ordningen.

Petoro AS ivaretar, på vegne av staten, interessene til SDØE. Statoil ASA forestår, som en del av statens felles eierskapsstrategi, avsetningen av statens petroleum sammen med sin egen.

Departementet legger i meldingen til grunn at Petoro fremdeles skal ha en effektiv organisasjon, og at selskapets rolle og mandat skal ligge fast.

Departementet ønsker å tilføre Petoro tilstrekkelige ressurser slik at selskapet kan bidra med økt verdiskaping til staten. Det statlige budsjetteringssystemet skal sikre en samlet og helhetlig vurdering av statens utgifter til ulike formål, og finansieringen av Petoro skal – på linje med andre formål i statsbudsjettet – fortsatt underlegges dette prinsippet.

Regjeringen vil føre følgende politikk for statens direkte økonomiske engasjement:

- Sikre størst mulig verdiskaping gjennom effektiv ivaretagelse av SDØE-porteføljen.
- Styrke Petoros kompetanse i oppfølging av modne felt.
- Forbeholde seg andeler ved tildeling av nye utvinningstillatelser.

Regjeringen vil videreføre en politikk når det gjelder letekostnader – med skattemessig likebehandling av aktører i og utenfor skatteposisjon.

Når det gjelder skattemessig behandling av letekostnader, viser departementet til at petroleumsskattleggingen bygger på reglene for den ordinære bedriftsskattleggingen. Det er utformet for å virke nøytralt på selskapenes beslutninger angående utbygging og drift – og innebærer at beslutninger som er lønnsomme for selskapene før skatt også skal være lønnsomme etter skatt. På grunn av den ekstraordinære lønnsomheten i utvinningsvirksomheten, er virksomheten i tillegg ilagt en særskatt. Den ordinære skattesatsen er som på land 28 pst., særskattesatsen er 50 pst.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Espen Granberg Johnsen, Marianne Marthinsen, Tør-Arne Strøm og Eirin Sund, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, fra Senterpartiet, lederen Erling Sande, og fra Kristelig Folke-

parti, Line Henriette Hjemdal, viser til at norsk olje- og gassvirksomhet er Norges største og viktigste næring målt i både verdiskaping, eksportinntekter og statlige inntekter. Virksomheten har gitt ringvirkninger i form av arbeidsplasser over hele landet. Den har bidratt til næringsutvikling, teknologiutvikling og samfunnsutvikling som har kommet hele landet til gode.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at petroleumsvirksomheten har særlig betydning innenfor tre hovedområder:

- Industrielt.
- Olje- og gassvirksomheten genererer betydelig industriell aktivitet.
- Finansielt.
- En vesentlig del av inntektene fra olje- og gassvirksomheten tilfaller staten og bidrar til den norske statens solide finansielle situasjon.
- Kompetansemessig.
- Petroleumsklyngen er Norges største kommersielle kunnskapsbase.

Disse medlemmer viser til at gjennom de siste 40 årene har Norge gjennomgått en eventyrlig utvikling som olje- og gassnasjon. Petroleumsvirksomheten har gjennom disse årene bidratt vesentlig til Norges økonomiske utvikling og finansieringen av den norske velferdsstaten.

Disse medlemmer viser til at Norge, sammenlignet med øvrige OECD-land, har opplevd svært høy økonomisk vekst de siste 40 årene. Det skyldes i stor grad olje- og gassinntektene, men også at vekstevnen i økonomien for øvrig er opprettholdt.

Disse medlemmer viser til at petroleumsvirksomheten har bidratt til en kraftig velstandsutvikling i Norge relativt til våre naboland. Frem til midten av 1970-tallet var bruttonasjonalproduktet per innbygger i Norge under gjennomsnittet i Vest-Europa. Etter den tid har Norge opplevd betydelig raskere og mer stabil vekst enn de fleste andre land. Mens den økonomiske veksten har variert i de fleste andre industrialiserte land, har det nesten bare gått opp og frem i Norge.

Disse medlemmer peker på at petroleumsinntektene har gjort at Norge i stor grad har unngått de betydelige statsfinansielle kriser, med påfølgende omstillingsbehov, som andre land har vært igjennom de siste tiårene, inkludert andre nordiske land. I Norge har det derimot takket være petroleumsinntektene vært rom for stadig nye velferdsreformer der andre land har måttet stramme inn. Petroleumsinntektene har gitt norsk politikk et unikt handlingsrom som nesten ingen andre land er forunt. Takket være

petroleumsinntektene har det på 1990- og 2000-tallet vært mulig å bygge ut velferdsstaten i et tempo og omfang som aldri før. Mens velferdsreformer i andre land i stor grad har dreid seg om reformer for å spare penger, har de norske reformene stort sett vært kostnadskrevenende reformer, hovedsakelig finansiert av vår petroleumsrikdom.

Disse medlemmer peker videre på at Norge i dag er i en særskilt gunstig økonomisk situasjon sammenlignet med våre europeiske naboland. Mens alle EU-land sliter med budsjettunderskudd og høy statsgjeld, har Norge overskudd på statsbudsjettet og har bygget opp et stort fond til å møte fremtidens utfordringer, blant annet til å møte eldrebølgen. Norges gunstige finansielle situasjon har gitt oss en helt annet handlefrihet når det gjaldt å møte konsekvensene av dagens krise i verdensøkonomien enn det andre europeiske land har hatt.

Disse medlemmer peker på at det sannsynligvis ikke hadde vært mulig å bygge opp dagens offentlige norske velferdsordninger uten å havne i de samme statsfinansielle problemer som andre europeiske land dersom vi ikke hadde hatt våre store petroleumsinntekter.

Disse medlemmer viser til at Norge i dag fremstår som en betydelig energinasjon i en verden hvor etterspørselen etter energi er i kraftig vekst. Norske energileveranser er særdeles viktige for energisikkerheten til våre naboer i Europa.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at olje- og gassvirksomheten på norsk sokkel er en bærebjelke i norsk økonomi, og vil fortsette å være det i mange år fremover. Dette medlem er tilhenger av å satse på økt utvinning av olje fra eksisterende felt på norsk sokkel. Dette for å sikre god og ansvarlig forvaltning av ressurser som allerede er funnet. Dette medlem ønsker også en videre satsing på leting og utvinning av nye felt, spesielt i nord, med unntak av spesielt sårbare og verdifulle områder hvor risikoen ved oljeutvinning er for stor.

2.1 Verdigrunlaget

Komiteen peker på at brede politiske flertall bak mål og rammebetingelser for næringen har gitt stabile og forutsigbare forhold gjennom over 40 år. Hovedmålet i petroleumpolitikken om nasjonal styring og kontroll, at virksomheten skal komme hele landet til gode og at virksomheten skal drives innen forsvarlige rammer mht. helse, miljø og sikkerhet, ligger fast.

Komiteen peker på betydningen av en langsiktig og forutsigbar politikk for denne næringen og mener at stortingsmeldingen «En næring for fremtiden – om petroleumsvirksomheten» viderefører

hovedmålsettingene og langsiktigheten i petroleumpolitikken.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre legger til grunn at Norge er, og skal fortsatt være, en stor produsent og eksportør av energi, i første rekke olje og gass. Norge har, etter Russland, Europas største olje- og gassressurser. I tillegg har vi store ressurser innen fornybar energikilder som vannkraft og vindkraft. I tillegg til de muligheter dette gir Norge i form av verdiskaping og inntekter, medfører våre energiressurser også et betydelig ansvar for verdens – og særlig Europas – forsyningsikkerhet.

Disse medlemmers mål for petroleumpolitikken er at vi skal videreutvikle den norske energisektoren gjennom optimalisering av ressurspotensialet på norsk sokkel der vi sikrer en høy aktivitet i og videreutvikling av den norske petroleumsnæringen.

Disse medlemmer peker på at for å sikre fortsatt verdiskaping på kontinentalsokkelen i et flergenerasjonsperspektiv, må det føres en aktiv politikk som motvirker produksjonsfall og som gir muligheter for å gjøre nye funn.

Disse medlemmer peker på at et moderne samfunn er helt avhengig av sikker tilgang på energi. Sikker tilgang på energi er også avgjørende for at land som i dag er fattige og underutviklede kan nærme seg vårt velstandsnivå. Samtidig er det svært ulikt hvordan verdens utnyttbare energiressurser er fordelt. Dette gir de landene som har store ressurser, blant dem Norge, et stort ansvar for å utvikle og utnytte disse. Å investere i en fortsatt høy olje- og gassproduksjon er derfor etter disse medlemmers mening også et spørsmål om å ta ansvar og vise internasjonal solidaritet.

Disse medlemmer mener at det er et viktig mål at Norge opprettholder et bærekraftig nivå for petroleumsvirksomheten så lenge som mulig. Det er viktig å unngå forvitring av den teknologiske fagkunnskapen som kreves for fremtidig utvikling av virksomheten på den norske kontinentalsokkelen. Vi har 40 års erfaring som olje- og gassprodusent og muligheter til å videreutvikle virksomheten i overskuelig fremtid, men vi må forstå og ta konsekvensene av at de neste 40 årene vil bli annerledes og mer krevende enn de første. Dette vil ikke minst stille krav til økt innsats i petroleumsforskning.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det finnes mange gode grunner til å opprettholde norsk olje- og gassproduksjon på et høyt nivå. Fattigdomsbekjempelse er imidlertid ikke en av dem. Dette medlem reagerer på at det i den løpende debatten om norsk olje- og gassvirksomhet stadig brukes som argument den bidrar til å løfte mil-

lioni av fattige i utviklingsland ut av fattigdom. I den senere tid har denne retorikken også sneket seg inn i en rekke offentlige dokumenter, inkludert Meld. St. 28 (2010–2011) som vi nå behandler.

Dette medlem vil understreke at økt norsk olje- og gassproduksjon først og fremst vil gjøre Norge og nordmenn rikere. Dette medlem viser til at olje- og energiminister Ola Borten Moe i forordet til faktaheftet om norsk oljevirkosomhet for 2011 skriver at:

«Utviklingslanda si auka tilgang på norsk energi vil vere med på å betre levkåra og trekkje millionar ut av fattigdom».

Dette medlem mener dette er en udokumentert påstand som ikke synes å ha rot i virkeligheten. Statistisk sentralbyrå publiserer årlig statistikk over hvilke land Norge eksporterer olje og gass til. Den ferskeste statistikken går frem til 1. kvartal 2011, og listen inneholder ikke et eneste utviklingsland. Norsk olje- og gassseksport går utelukkende til rike vestlige land. Storbritannia, Nederland, Sverige, Frankrike og Tyskland topper listen. USA, Sør-Korea og Martinique er de eneste mottakerne utenfor Europa.

2.2 Verdens energitutfordringer

2.2.1 Klimautfordringen

Komiteen merker seg betydningen sikker tilgang på energi har for utviklingen i verdensøkonomien og global fattigdomsbekjempelse. Utviklingen i den globale energimiksen vil avhenge av hvilken klimapolitikk som føres globalt og regionalt. I Norge skal vi forene rollen som stor energiproducent med vår ambisjon om å være ledende i miljø- og klimapolitikken.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringens overordnede mål i klimapolitikken er å bidra til å begrense den menneskeskapte temperaturstigningen til maksimalt to grader i forhold til førindustrielt nivå. En gjennomgående forandring av det globale energisystemet er påkrevd for at utslippene skal kunne reduseres slik at togradersmålet nås. Vi skal opprettholde energieffektiviteten og videreutvikle strenge miljøkrav i olje- og gassproduksjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at utnyttelsen av fossile energikilder i maskiner, transportmidler og til oppvarming representerte et av de største gjennombrudd i menneskehetens historie. Få andre faktorer har bidratt

mer til dagens velstand. Evnen til å utnytte fossile energikilder innebar at tidligere tungt og tidkrevende arbeid kunne erstattes av maskiner, menneskene kunne forflytte seg mye lenger og raskere enn tidligere og oppvarming av boliger ble mye sikrere og mindre helsefarlig enn før. Sikkert tilgang på energi til overkommelige priser kan endre folks liv og samfunnene som de lever i.

Disse medlemmer peker på at et moderne samfunn kan ikke fungere uten en forutsigbar energiforsyning. Vår velferd og tilgang på energi henger derfor nær sammen.

Disse medlemmer peker videre på at selv om evnen til å utnytte fossile energikilder har vært den viktigste faktoren til velstandsutviklingen siden den industrielle revolusjon, er i dag samtidig bruken av fossil energi den største utfordringen for menneskenes livsbetingelser i fremtiden. Bruk av fossil energi er den viktigste kilden til utslipp av klimagasser som kan føre til en farlig økning i jordens gjennomsnittstemperatur. Det er derfor viktig å redusere utslippene av klimagasser fra fossile energikilder kraftig dersom vi skal unngå en dramatisk utvikling i klimaet på jorden. Det må skje gjennom en mer effektiv energibruk, en overgang fra karbonintensive energikilder til energikilder med lavere karboninnhold – særlig gass – og fornybare energikilder, samt gjennom fangst og lagring av CO₂-utslipp fra kraftverk og industri, samt tiltak for reduserte klimagassutslipp fra transportsektoren.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det fremdeles er knyttet stor usikkerhet til sammenhenger og effekter av menneskelig aktivitet som kobles med klimaendringer, og da spesielt utslipp av CO₂. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at klimadebatten nyanteres langs de linjer som faktisk representerer vitenskapens virkelighetsbilde på feltet, noe som ofte ikke er tilfellet i massemedias fremstilling. For eksempel konkluderer en forskningsrapport fra Oregon State University, som ble presentert så sent som 24. november i år, med at en dobling av CO₂ i atmosfæren ikke vil øke oppvarmingen av kloden så drastisk som FN's klimapanel har antydnet, jf. (<http://www.sciencemag.org/content/early/2011/11/22/science.1203513.full.pdf?key-type=ref&siteid=sci&ijkey=jI1RklqVcZeJ6>).

Disse medlemmer mener derfor man fremdeles må følge vitenskapens utvikling på dette feltet uten å trekke forhastede beslutninger. Uavhengig av dette vil disse medlemmer forholde seg til de internasjonale avtaler Norge faktisk er bundet av, men advarer mot å innføre tiltak som pålegger næringsliv og innbyggere i Norge nye skatter, avgifter, lover og forskrifter, som gir næringslivet svekket

konkurranseskraft og norske borgere, mer skatt, mer avgift og mer byråkrati uten påviselig virkning for miljøet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at både EU og Norge, basert på IPCCs rapporter, har fastsatt et mål om å begrense den globale oppvarmingen til 2 grader C i forhold til før-industrielt nivå, og har fastsatt utslippsmål for 2020 i tråd med dette. Disse medlemmer legger to-gradersmålet til grunn for sin klimapolitikk, men påpeker at vinduet for å nå dette målet snart lukkes dersom ikke kraftige tiltak settes i verk i dag.

Disse medlemmer peker på at økende fokus på klimautfordringen innebærer en omstilling fra en høykarbon til en lavkarbon økonomi. Klimautfordringen krever en oppbremsing av, og på sikt en reduksjon i etterspørselen etter olje, gass og kull, og en tilsvarende økning i etterspørselen etter fornybar energi, samt utstrakt energieffektivisering. På sikt vil bruken av fossile energikilder måtte reduseres kraftig fra dagens nivå og erstattes med utslippsfri energi. Imidlertid er det bred enighet om at selv i et slikt scenario vil de nærmeste tiårene med stor sannsynlighet utgjøre en overgangsperiode der etterspørselen etter olje og gass vil holde seg høy. Samtidig vil nye energiformer utvikles, og energieffektivisering vil gjøre at det skapes større verdier per energienhet. Verdenssamfunnet vil være tjent med at overgangen til et lavutslippssamfunn håndteres på en mest mulig fleksibel og kostnadseffektiv måte, fortrinnsvis gjennom et forutsigbart globalt regime for håndtering av klimagassutslipp.

Disse medlemmer har merket seg at selv i IEAs bærekraftige «450-scenario» i World Energy Outlook for 2035, der konsentrasjonen av CO₂ i atmosfæren stabiliseres på 450 ppm og som oppfyller 2-gradersmålet, vil olje, gass og kull dekke henholdsvis 26, 20 og 17 pst., til sammen 62 pst., av verdens energibehov i 2035. Det betyr at olje og gass fortsatt vil dekke nesten halvparten av verdens energibehov i 2035, selv om man lykkes med å iverksette tiltak som stabiliserer konsentrasjonen av klimagasser i atmosfæren på et bærekraftig nivå. I dette scenariet vil forbruket av kull være 25 pst. lavere enn i 2008, mens forbruket av olje vil være 6 pst. lavere. Forbruket i naturgass vil være 15 pst. høyere enn i 2008. Disse medlemmer peker på at klimautfordringen gjør det nødvendig med en overgang særlig fra kull til fornybare energikilder, kjernekraft og gass, men olje og gass vil fortsatt dekke opp mot halvparten av verdens energibehov.

2.2.2 Energiutfordring og energietterspørsel

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at det er sær-

lig i utviklingslandene og de nyindustrialiserte landene at energietterspørselen de nærmeste tiårene vil øke kraftig. Etterspørselen etter energi i OECD-landene vil frem til 2035 kun øke svakt i forhold til dagens nivå. Disse medlemmer peker på at fortsatt er det mange mennesker i store deler av verden som ikke har en sikker tilgang på energi. Om lag 1,4 milliarder mennesker – mer enn 20 pst. av verdens befolkning – har fortsatt ikke tilgang til elektrisitet.

Disse medlemmer viser til at 2,7 milliarder mennesker - om lag 40 pst. av verdens befolkning - er avhengig av tradisjonell forbrenning av ved og annen biomasse for matlaging. Tall fra Verdens helseorganisasjon (WHO) viser at 1,6 millioner mennesker dør hvert år som følge av lunge- og pustebesvær på grunn av dårlig inneklime forårsaket av innendørs matlaging over åpen ild. I følge IEA er antall for tidlige dødsfall som følge av bruk av tradisjonell biomasse i husholdningene høyere enn dødsfall fra både malaria, tuberkulose og HIV/AIDS.

Disse medlemmer har merket seg at verdens gjenværende oljereserver er betydelige, særlig hvis man inkluderer ukonvensjonelle reserver. Disse medlemmer viser til at ved utgangen av 2009 var bare 32 pst. av totalt antatte utvinnbare oljeresurser i verden allerede produsert. Resten er i reserver. Dette inkluderer ikke ukonvensjonelle reserver som oljesand, tungolje, skifer og oljeskifer, siden det er gjort langt mindre studier av disse reservene enn av konvensjonell olje. Det var imidlertid antatt at disse ressursene er svært store. Potensielt er det antatt at 2 000 til 3 000 milliarder fat ukonvensjonell olje kan være økonomisk utvinnbare. Disse medlemmer viser til at globalt sett tilsvarer verdens påviste reserver av konvensjonell og ukonvensjonell olje 46 år med dagens oljeproduksjon.

Disse medlemmer peker på at olje vil spille en viktig rolle i verdens energiforsyning frem mot 2035 også i IEAs bærekraftige scenario. Dette gjelder ikke minst i transportsektoren. Etterspørselen etter olje vil imidlertid nå toppen rundt 2020, og deretter falle. Dette er en etterspørselsdrevet utvikling, der etterspørselen etter olje faller som følge av en teknologisk overgang til fornybare energikilder og utfasing av subsidier til bruk av olje. Det vil ikke være begrensninger i ressursene som vil føre til at oljeproduksjonen når toppen, men politiske tiltak for å redusere etterspørselen. Disse medlemmer peker derfor på at en reduksjon i norsk oljeproduksjon ikke vil ha noen særlig påvirkning på verdens totale oljeforbruk. Skulle vi fase ut oljeproduksjonen i Norge, vil dette gi høyere oljepriser, noe som ville ramme de fattigste i verden hardest og gjøre det svært vanskelig å nå fattigdomsmålene.

Disse medlemmer viser til at det er de fattige landene som bruker størst andel av sitt bruttona-

sjonalprodukt på import av olje. Det er derfor de som vil bli hardest rammet dersom begrensninger i tilbudet av olje fører til økte oljepriser. Det er også de som vil bli hardest rammet dersom vi ikke lykkes i tiltak på etterspørselssiden som kan begrense økte oljepriser i fremtiden. Tilsvarende er det de som vil ha mest å tjene dersom vi lykkes med en politikk som kan vri verdens energiforbruk i bærekraftig retning.

Disse medlemmer peker på at høyere oljepriser vil kunne gjøre fornybar energi mer lønnsomt, men det vil samtidig gjøre det mer lønnsomt med oljeutvinning fra ukonvensjonelle energikilder med langt større miljølemper. Ikke minst gjelder det i forhold til å dekke etterspørselen fra transportsektoren, der alternativene, særlig innen fornybar energi, er få. Siden både tilbudet og etterspørselen etter olje, i hvert fall på kort sikt, er relativt uelastisk, vil endringer i tilbud og etterspørsel etter olje gi store utslag i oljeprisen. Dersom politiske myndigheter ønsker å begrense forbruket av olje for å redde klimaet og styrke forsyningssikkerheten, er imidlertid tiltak for å begrense tilbudet av olje i produsentland som Norge lite effektivt siden det vil bli erstattet av dyrere og mindre klimavennlige oljereserver fra andre petroleumsprovinser og økte oljepriser vil ramme de fattige landene hardest. En økning av de nasjonale avgiftene på forbruk av olje, og ikke minst en utfasing av subsidiert olje i de landene som benytter dette, vil være en langt bedre måte å effektivisere bruken av olje og stimulere til en overgang til mer klimavennlige energikilder på. Det vil dessuten øke inntektene til statskassene som kan brukes til viktige velferdsoppgaver fremfor økte verdensmarkedspriser på olje som kun vil øke de statlige og private utgiftene i oljeimporterende land.

Disse medlemmer har merket seg at IEA forventer at etterspørselen etter naturgass frem mot 2035 vil øke klart mer enn for alle andre fossile energikilder. Grunnen til dette er lavere klimagassutslipp per energienhet og begrensninger på hvor raskt ny fornybare energikilder kan være på plass.

Komiteen støtter regjeringens arbeid for at naturgassens fortrinn fremfor kull blir tatt med i betraktning når Europas energistruktur legges, og at Norge skal være aktiv i bestrebelsene for velfungerende olje og gassmarkeder og forsterket energidialog mellom produsentland og konsumentland.

2.3 Norsk sokkel i endring

2.3.1 Utviklingen i norsk petroleumproduksjon

Komiteen viser til at det er stor forskjell i modenhetsnivå på forskjellige områder på norsk sokkel, og at virksomheten utvikler seg gradvis fra modne områder i sør til mer umodne områder i nord. Usikkerheten i ressursanslagene er større på nordlige

deler av sokkelen, men anslagene viser at det er stort potensial for gjenværende ressurser etter 40 års produksjon. Komiteen peker på at usikkerhet i anslagene reduseres med kunnskap om områdene som fremkommer etter lete- og produksjonsvirksomhet.

Komiteen merker seg at nedgang i oljeproduksjon bare til en viss grad kompenseres med økning i gassproduksjon, og at det knytter seg usikkerhet med hensyn til prisutviklingen i fremtiden. Kostnadskontroll blir viktig for å sikre lønnsomhet og for å opprettholde norsk sokkel som attraktiv sokkel å investere på. Økt effektivitet må ikke svekke HMS-regelverket på norsk sokkel.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at petroleumsvirksomheten på norsk sokkel i dag står foran et veiskille. Fra i flere tiår å ha hatt fokus på nye feltutbygginger, er store deler av norsk sokkel kommet i en moden fase. Etter nesten 40 år med økende produksjon på sokkelen, har den daglige samlede produksjonen av olje og gass nådd sitt høyeste nivå med en daglig produksjon på om lag 4,0–4,5 millioner fat oljeekvivalenter per dag. Norge har i flere av de senere år hatt en negativ reservestatningsrate ved at det er produsert mer olje enn det som er funnet. De fleste funn som har vært gjort har vært små, og ofte med mer marginal lønnsomhet i forhold til tidligere. Disse medlemmer mener at det er viktig å prioritere utvikling av de mindre funn som ligger nær eksisterende infrastruktur mens de større anleggene fortsatt er i produksjon. Dette vil bidra til lønnsomhet i marginale felt, men det er viktig å forstå at beslutningene er tidskrisiske.

Disse medlemmer viser til at oljeproduksjonen på norsk sokkel nådde toppen i 2001 og har siden falt betydelig. Mens gjennomsnittlig dagsproduksjon i 2000/2001 lå på 3,1 millioner fat, var den i 2010 på om lag 1,8 millioner fat per dag. Økende gassproduksjon har medført at den samlede petroleumproduksjonen fortsatt går opp, men fra 2015 er det ventet at vår samlede olje- og gassproduksjon vil avta. Petroleumproduksjonen samlet sett ventes å holde seg på om lag samme nivå de neste ti år, for deretter å falle kraftig. Økt utvinning og fortsatt leteaktivitet er tiltak som kan motvirke dette. Kun halvparten av Oljedirektoratets estimat for samlede olje- og gassressurser vil være utvunnet i 2015 når produksjonen forventes å begynne å avta. På det tidspunkt vil norsk sokkel fortsatt ha mellom 25 og 65 milliarder fat oljeekvivalenter i gjenværende reserver og ressurser, hvorav 45 pst. vil være uoppdagete ressurser. Usikkerheten rundt produksjonsvolum øker jo lenger frem i tid vi går på grunn av at uoppdagete ressurser utgjør en gradvis større andel av forventet produksjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre peker på at fallende aktivitet i den samlede norske olje- og gassproduksjon om noen år vil kunne ha alvorlige konsekvenser for statens inntekter og for petroleumsnæringens evne til å opprettholde sysselsetting og kompetanse. Mindre aktivitet i olje- og gassektoren vil bety store omstillingsutfordringer i norsk næringsliv.

Disse medlemmer peker imidlertid på at det også har vært flere gode nyheter det siste året som gir grunn til optimisme. Disse medlemmer viser til at det i 2011 er gjort viktige nye funn både i umodent område i Barentshavet (Skrugard) og i modent område i Nordsjøen (Aldous / Avaldsnes). Disse funnene har gitt ny optimisme i norsk petroleumsnæring og vist at det fortsatt er mulig å gjøre betydelig funn på norsk kontinentalsokke. Disse funnene har etter disse medlemmer mening vist at norsk petroleumsnæring fortsatt kan ha mange gode år foran seg. En forutsetning er imidlertid at det føres en riktig politikk som legger til rette for nye muligheter for petroleumsvirksomheten.

Disse medlemmer peker på at olje og gass er ikke-fornybare ressurser, og før eller senere vil produksjonen på norsk sokkel falle. Det likevel mulig og riktig å se norsk olje- og gassproduksjon i et flergenerasjonsperspektiv, der vi kan forlenge virksomhet og verdiskaping gjennom økt utvinning av eksisterende felt, utnyttning av eksisterende infrastruktur og åpne nye leteområder slik at nye reserver kan bli påvist.

AKTØRBILDET PÅ NORSK SOKKEL

Komiteen peker på at aktørbildet på norsk sokkel har endret seg betydelig de siste 10–15 år og at vi nå har et stort mangfold av selskaper. Konkurransen og samarbeid mellom selskaper av ulik størrelse og kompetanse er viktig for å få realisert størst mulige verdier fra ressursene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at et mangfold av aktører som gjør ulike vurderinger og prioriteringer er viktig for å realisere ressurspotensialet på norsk kontinentalsokke. Utveksling av synspunkter innen lisensen kan bidra til å sikre den beste langsiktige løsningen for det enkelte felt. Det er viktig med flere tunge parter i lisensene som kan utfordre hverandre ved valg av blant annet utbyggingstilvalg.

Disse medlemmer peker på at det siste tiåret har i økende grad nye selskaper kommet inn på sokkelen. Det har både vært såkalte «oljemygger» (gjerne relativt nystartede selskaper), men også gasselskaper og middels store internasjonale oljeselska-

per. Dette har bidratt til større mangfold og konkurranse på sokkelen.

Disse medlemmer peker på at skatteendringene som ble innført av regjeringen Bondevik II i 2004 har vært en viktig faktor når det gjelder å få inn nye selskaper på sokkelen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre peker videre på at innføring av TFO-rundene og letefusjonsordningen var sentrale virkemidler i tilveksten av nye selskaper, noe som vises ved at mange av nykommerne driver letevirksomhet. For årene 2007 og 2008 har nye aktører stått for over 40 pst. av letekostnadene i Nordsjøen. I 2009 økte dette til 50 pst.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det er vanlig i alle næringer at selskapene tilpasser seg ulikt og prioriterer ulike virksomhetsområder. Store aktører kan gå etter de største prosjektene, mens mindre aktører kan spesialisere seg på små prosjekter og spesialløsninger. Med konkurranse mellom et mangfold av aktører vil dette medføre at flere lønnsomme markedssegmenter blir utnyttet.

Disse medlemmer peker på at fusjonen mellom Statoil og Hydros olje- og gassvirksomhet i 2007 ga nye utfordringer når det gjelder å sikre mangfold og konkurranse på norsk sokkel. Fusjonen medførte en betydelig strukturendring i den norske petroleumsnæringen. Den førte til at de to største aktørene på norsk sokkel, de to største kundene til leverandørindustrien og de to viktigste utredningsmiljøene gikk sammen til ett selskap. De to selskapenes ulike vurderinger har tidligere bidratt til mangfold, som igjen har bidratt til økt verdiskaping i norsk petroleumsvirksomhet. Dynamikken mellom de to selskapene har også ført til at myndighetene har fått flere ulike premissleverandører å forholde seg til i sine vurderinger.

Disse medlemmer peker på at etter fusjonen med Hydros olje- og gassvirksomhet har Statoil blitt en dominerende aktør på norsk sokkel innen alle faser av petroleumsvirksomheten. Statoil opererer i dag felt som samlet står for om lag 75 pst. av petroleumsvirksomheten på norsk sokkel. Statoil antas å disponere om lag en tredjedel av de gjenværende ressursene på kontinentalsokkelen, og står sammen med SDØE for om lag to tredjedeler av de gjenværende påviste ressursene.

Disse medlemmer er bekymret over at fusjonen mellom Statoil og Hydro har svekket mangfoldet og konkurransen på norsk sokkel. Mangfold og konkurranse skapes først og fremst av de industriens egne aktører. Det er derfor viktig at med flere selskaper som eiere og operatører.

Disse medlemmer mener at Statoils dominans på sokkelen utløser behov for en gjennomtenking av sentrale virkemidler og en bevisst konkurransepolitikk for å sikre fellesskapets verdier. Dette gjelder både forvaltningen av petroleumsressursene, men også rammevilkårene for andre oljeselskaper og leverandørindustrien.

Disse medlemmer peker på at et mer variert aktørmønster kan skapes gjennom myndighetenes tildeling av konsesjoner og ved at Statoil brukes sin egen portefølje på en mer aktiv måte i salg og bytte av andeler. Det må også vurderes om en styrking av Oljedirektoratet kan fremme mangfold og konkurranse. Oljedirektoratet er et kompetent og uavhengig fagmiljø som i tiden fremover vil være viktig for å utrede og vurdere alternativer til det operatørene foreslår.

Disse medlemmer mener at det bør foretas en gjennomgang av konsekvensen av fusjonen mellom Statoil og Hydro på norsk sokkel og hvilke utfordringer dette har i forhold til:

- a) Aktørbildet
- b) Leverandørindustrien
- c) Teknologitvutvikling og FoU
- d) Utvinningsgrad
- e) Omsettelighet av lisenser
- f) Internasjonalisering

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2012 foreta en gjennomgang av konsekvensen av fusjonen mellom Statoil og Hydro på norsk sokkel og hvilke utfordringer dette har i forhold til:

- a) Aktørbildet
- b) Leverandørindustrien
- c) Teknologitvutvikling og FoU
- d) Utvinningsgrad
- e) Omsettelighet av lisenser
- f) Internasjonalisering.

Gjennomgangen legges frem for Stortinget på en egnet måte.»

Disse medlemmer mener at for å styrke konkurransen og mangfoldet i tiden fremover bør de mest aktive utfordrerne til Statoils dominerende posisjon få en større andel ved tildeling av nytt leteareal på norsk sokkel.

Disse medlemmer mener at konsesjonspolitikken må benyttes for å sikre et mangfold av aktører, og mener videre at myndighetene i fremtiden bør sørge for at ved fremtidig konsesjonstildeling skal

det ved like gode søknader legges særlig vekt på spredning av operatøransvar. Operatøransvar er viktig fordi det er operatøren som er hovedansvarlig for utbygging, drift og videreutvikling av feltet. Derfor er det også operatøren som opparbeider seg størst kunnskap om feltet og som øker sin egen kompetansebase. Rollen gir altså stor innflytelse på aktiviteter knyttet til utredning, utbygging og drift, og derved også innflytelse på leverandør- og forskningsaktiviteter.

Disse medlemmer peker på at store og mellomstore internasjonale selskap kan utfordre Statoil i utvinningstillatelsene. Disse medlemmer mener at det er viktig at de store internasjonale oljeselskapene får anledning til å styrke sin posisjon på norsk sokkel. Disse selskapene er viktige fordi de har et høyt kompetansenivå og stor kapasitet. De kan påta seg store operatøroppgaver, utfordre andre operatører teknologisk og kommersielt. De store selskapene er avhengige av nye funn og nytt areal. Disse medlemmer mener derfor at myndighetene ved tildeling av nye lisenser og operatørskap bør legge til rette for at de internasjonale oljeselskapene får attraktive andeler.

Disse medlemmer peker også på at ved å åpne mer attraktive områder for leteboring, vil man dessuten kunne stimulere flere selskaper til å konkurrere om leteareal på norsk sokkel.

Disse medlemmer peker på at det er i dag et mangfold av aktører i letefasen, der det viktigste tiltaket for å trekke til seg alle de nye aktørene var skatteincentivene regjeringen Bondevik II innførte i 2004 i letefasen. Det er etter disse medlemmers mening et behov for større mangfold i utbyggings- og driftsfasen. Det er nettopp i disse fasene, og på de store feltene, at Statoil i dag har størst dominans.

2.3.2 Omsetning av eierandeler

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre peker på at eierandeler i felt kan ha betydning for en eiers vilje til å investere i et felt, og fordeling av eierskap kan gi utslag i selskapers prioriteringer av prosjekter som angår feltet. For å sikre at potensialet i og omkring produserende felt blir utnyttet, er det viktig at eierinteressene er hos de selskapene som ønsker å gjøre mest ut av dette. Disse medlemmer mener derfor at myndighetene bør legge til rette for økt omsetning av eierandeler i felt. Det vil kunne sørge for at felt har ulike eiere med ulik kompetanse avhengig av i hvilken fase feltet er inne i, fra leting til haleproduksjon og nedstengning. Det vil også gjøre det lettere å løse eventuell fundamental uenighet innen lisensen ved at noen selger seg ut, og det vil gjøre det lettere å korrigere balansen mellom operatører og partnere. Disse medlemmer mener at staten må tillate Petoro å

drive aktiv porteføljetilpasning for å øke aktiviteten i annenhåndsmarkedet og fasilitere eierskifter.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013 legge frem forslag til tiltak for økt omsetning av eierandeler i felt, herunder å tillate Petoro å drive aktiv porteføljetilpasning for å øke aktiviteten i annenhåndsmarkedet og fasilitere eierskifter.»

Disse medlemmer peker på at annenhåndsmarkedet for lisenser kan bli en sentral mekanisme for gjennomføring av tiltak for økt utvinning på sokkelen gjennom forlenget levetid og reduserte driftskostnader for eksisterende felt. Nye andelseiere vil kunne se muligheter til forlenget levetid og reduserte driftskostnader på eksisterende felt. Et velfungerende annenhåndsmarked med stemmeregler som gir beslutningskraft vil kunne bidra til å allokere eierskap i felt med potensial for økt utvinning til de selskapene som ser størst verdi av tiltakene. Et velfungerende annenhåndsmarked er en forutsetning for at selskap som er spesialisert på haleproduksjon skal prioritere norsk sokkel.

Disse medlemmer peker videre på at en ytterligere fordel med økt omsetning av eierandeler er at operatøren kan ønske større eierandel for å oppnå større materialitet, eller at en partner kan ønske høyere andel for eksempel ved ny fordeling av operatøroppgavene.

2.4 Parallell satsing

Komiteen viser til behovet for samtidig satsing på økt utvinning, utbygging av funn og leting i åpnede områder og åpning av nye områder, dersom vi skal opprettholde aktivitet og produksjon på et høyt nivå. Store funn og andre enkelthendelser må ikke ta oppmerksomhet vekk fra behovet for en samlet innsats på alle områder.

2.5 Økt utvinning

Komiteen peker på det store potensialet for økt utvinning som kan utløses ved en vellykket satsing på dette. Komiteen støtter de regulatoriske tiltak som er beskrevet i meldingen mht. forlengelse av konsesjonstid og oppfølging av felt i senfase.

2.5.1 Stemmerettsreglene

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, støtter tiltakene beskrevet i meldingen mht. stemmerettsregler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre støtter ikke de foreslåtte endringene i stemmerettsreglene i utvinningstillatelsene. En endring i stemmerettsreglene vil medføre en svekkelse av mindretallets rettigheter i utvinningstillatelsen. Dagens prinsipp for utforming av stemmereglene har balansert et flertall av antall rettighetshavere med et flertall av deltakerandelene. Det er vesentlig at ingen skal ha vetorett, men også at ingen skal ha beslutningsrett alene. Dette er godt balansert i dagens system. Disse medlemmer mener at stemmereglene i utvinningstillatelsene ikke må forrykke balansen mellom større og mindre aktører. Dagens stemmeregler oppfordrer til dialog for å finne de beste tekniske og kommersielle løsningene for lisenseierne. En endring av stemmereglene hvor det gis mer makt til et enkelt selskap kan gi en uheldig vridning der operatøren dominerer i stor grad lisensen og med pasifiserte partnere. Dette er etter disse medlemmer mening ikke ønskelig.

Disse medlemmer peker på at dersom et mindretall av selskaper i lisensgruppen gjennom stemmereglene hindrer økt utvinning, så har myndighetene flere muligheter til å intervensere. Samtidig vil selskaper som motsetter seg nye utvinningmuligheter med stor sannsynlighet selge seg ut fordi andre parter ser større kommersielle muligheter for økt utvinning.

Disse medlemmer mener at en endring i stemmereglene er uheldig i forhold til å sikre et mangfold av ideer og at partnerne har incentiv til å utrede og være kreative. Det oppnår man ikke hvis det alltid er et fast og bastant flertall. Uenighet i lisensene er normalt et gode fordi de nesten alltid løses slik at det kommer ut gode synteser. Videre peker disse medlemmer på at det er uheldig å endre spillereglene i ettertid for eksisterende lisenser.

Disse medlemmer mener at myndighetene må sørge for tidlig avklaring om forlengning av lisenstiden når behovet dukker opp. Vurdering av forlengning bør gjøres på grunnlag av oppnådde resultater og langsiktige planer for å øke verdiskapningen i lisensen.

2.5.2 Kostnadsnivå og kostnadskontroll

Komiteen merker seg at regjeringen følger opp mange av tiltakene for kostnadskontroll foreslått av ekspertutvalget for økt utvinning. Det er viktig at tiltak for å få kontroll på kostnadsnivå og økt lønnsomhet gjøres innenfor rammene av et trepartssamarbeid mellom myndigheter, industri og fagbevegelse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at kostnadsnivået på norsk sokkel har økt betydelig de siste årene og er høyt sammen-

liknet med andre petroleumsproduserende land. Blant annet har riggratene økt kraftig. Dette påvirker felts levetid og truer lønnsomheten i tiltak for økt utvinning. Det er potensial for reduksjon av kostnadsnivået på norsk sokkel. En reduksjon av driftskostnadene på norsk sokkel er helt nødvendig for økt utvinning. Dette vil være en utfordrende prosess som krever innsats i første rekke fra industrien.

Disse medlemmer peker på at kostnadene er høye både for lete-, utbyggings- og driftsfasen. Reduserte kostnader vil dermed ha betydning for effektiv ressursutnyttelse i alle faser. Reduserte kostnader kan ha stor betydning for selskapenes vilje til å lete etter lønnsomme ressurser, til å bygge ut nye funn, til å gjennomføre tiltak for økt utvinning og for å forlenge produksjonen i halefasen.

Disse medlemmer mener kostnadsnivået på norsk kontinentalsokkel må reduseres, og komme mer på nivå med andre vestlige land. Disse medlemmer mener derfor at Olje- og energidepartementet må ta initiativ til tiltak for å redusere driftskostnadene på norsk sokkel. Det bør etter disse medlemmers mening opprettes et bredt sammensatt utvalg, der i første rekke oljeselskapene og leverandørindustrien tar et felles ansvar for kostnadsreduksjoner, uten at dette skjer på bekostning av en høy HMS-standard.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2012 sette ned et bredt sammensatt utvalg, der i første rekke oljeselskapene og leverandørindustrien tar et felles ansvar for kostnadsreduksjoner, uten at dette skjer på bekostning av en høy HMS-standard.»

Disse medlemmer mener videre at ved endrede krav og praksisendring må myndighetene i større grad vise kostnader og nytte av endringene. Det bør etter disse medlemmers mening utformes en transparent metodikk i tråd med Finansdepartementets veileder for kostnads- og nytteanalyser. På den måten kan man i større grad få en mer helhetlig tilnærming.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utforme en transparent metodikk i tråd med Finansdepartementets veileder for kostnads- og nytteanalyser som skal benyttes ved endrede krav og praksisendring på sokkelen fra myndighetene for å vise kostnader og nytte av endringene. Metodikken presenteres for Stortinget på en egnet måte, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener dessuten at det må være fokus på hvordan nye eller endrede krav og regler vil slå ut på kostnadsnivået for leverandørindustrien. Det er viktig med en metodikk for kost/ nytte analyser av endringer.

Disse medlemmer mener at man bør gå gjennom Arbeidsmiljøloven for å se på mulige endringer som kan redusere kostnadene på sokkelen, uten at krav til HMS og ytre miljø skal reduseres.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av arbeidsmiljøloven for å se på mulige endringer som kan redusere kostnadene på sokkelen. Krav til HMS og ytre miljø skal ikke reduseres. Gjennomgangen legges frem for Stortinget på en egnet måte, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013.»

2.5.3 Riggmarkedet og samordning innen geografiske områder

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at kostnadene ved å flytte borerigger fra internasjonalt farvann til norsk farvann har drevet kostnadene på norsk sokkel oppover. I perioden 2004 til 2009 har ratene for leie av rigger blitt tre til fire ganger så høye.

Disse medlemmer har merket seg at petroleumsnæringen hevder at det kan koste om lag 200 mill. kroner, pluss tidsforsinkelsen, å oppgradere en rigg fra internasjonalt farvann til norsk farvann. Samtidig er antall brønner som blir boret viktig for å øke utvinningsgraden på norsk sokkel. Siden boring og brønn er sentralt for økt utvinning, bidrar høye riggrater til lavere lønnsomhet og færre brønner på norsk sokkel. Når det blir dyrere å hente inn rigger, vil det føre til at færre brønner blir boret, og utvinningsgraden reduseres.

Disse medlemmer peker på at rigggmarkedet i Norge per i dag er preget av mangel på hensiktsmessig flyt av rigger på tvers av landegrensene. Rettighetshavernes behov, kombinert med krav fra myndighetene, er viktige årsaker til dette. Dette kan bidra til segmentering av rigggmarkedet, noe man i perioder kan observere gjennom betydelige prisdifferenser ved leie av ellers like rigger i ulike markeder. Mangel på hensiktsmessig flyt i rigggmarkedet, spesielt mellom Storbritannia og Norge, er identifisert som et hinder for økt utvinning da dette kan virke prisdrirende og begrensende på antall brønner som bores.

Disse medlemmer mener at myndighetene bør arbeide for at det blir lettere å flytte rigger til og fra norsk sokkel, ved at det etableres internasjonale standarder og krav med felles fortolkning og anven-

delse. Disse medlemmer understreker samtidig at dette ikke må ikke gå på bekostning av sikkerheten på norsk sokkel.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil fjerne områdebegrensningene i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS) som blant annet gjelder forbud mot å gå i fast rute mellom norsk og utenlandsk havn. Norsk havn er definert som olje- og gassinntallasjoner på kontinentalsokkelen. Flere NIS-flaggede båter gir ringvirkninger til landindustri, skipsverft mv.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fjerne områdebegrensningene i Norsk Internasjonalt Skipsregister som blant annet gjelder forbud mot å gå i fast rute mellom norsk og utenlandsk havn.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at bedre samordning innenfor geografiske områder, og mellom ulike områder av norsk sokkel, kan bidra til felles løsninger som kan redusere både investerings- og driftskostnadene på norsk sokkel. I utgangspunktet vil hvert selskap ivareta sine egne interesser, noe som ikke nødvendigvis er optimalt for den totale ressursutnyttelsen. Større grad av samordning kan derfor være kostnadsreduserende, og dermed bidra til å modne fram reserver.

Disse medlemmer mener at det bør utarbeides ordninger som stimulerer selskaper til å samarbeide om fellesutbygginger av eksisterende olje- og gassfelt som kan øke utvinningen og bedre ressursutnyttelsen.

Disse medlemmer mener at myndighetene, i samarbeid med petroleumsnæringen, bør foreta en grundig evaluering av gevinster knyttet til bedre samordning av områder på norsk sokkel. Evalueringen bør undersøke virkningen av samordning på lønnsomhet, herunder driftskostnader og utvinningsgrad på eksisterende og omkringliggende felt. Analysen skal danne grunnlaget for mulige tiltak for bedre samordning på norsk kontinentalsokkel. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at Oljedirektoratet og Olje- og energidepartementet har en aktiv rolle når det gjelder krav til samordning.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, i samarbeid med petroleumsnæringen, i løpet av 2012 foreta en grundig evaluering av gevinster knyttet til bedre samordning av områder på norsk sokkel. Evalueringen bør undersøke virkningen av samordning på lønnsomhet,

herunder driftskostnader og utvinningsgrad på eksisterende og omkringliggende felt. Analysen skal danne grunnlaget for mulige tiltak for bedre samordning på norsk kontinentalsokkel. Evalueringen presenteres for Stortinget på en egnet måte, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013.»

2.5.4 Standardisering

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at skreddersøm og selskapspecifikke krav for utbyggingsløsninger og prosjekter med betydning for økt utvinning bidrar til å øke kostnadene slik at prosjekter ikke blir realisert. Disse medlemmer mener at større grad av standardisering vil være viktig for å få ned kostnadene og kan dermed føre til at flere marginale prosjekter blir lønnsomme.

Disse medlemmer mener at standardisering i større grad bør pågå på tvers av lisenser med ulike eierstrukturer. Disse medlemmer peker videre på at standardisering av undervannsløsninger har et stort potensial. For standardisering av undervannsanlegg/-utstyr bør rettighetshavere og leverandører utvide arbeidsfeltet til å inkludere standardløsninger for rigg- og fartøyinstallasjon. Disse medlemmer mener dessuten at det må arbeides videre med samordning av norske og internasjonale standarder.

Disse medlemmer mener at myndighetene og selskapene sammen bør etablere et områdeforum for hvert område der overordnede strategier og planer legges fram og diskuteres.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, sammen selskapene på norsk sokkel, i løpet av 2012 etablere et områdeforum for hvert område der overordnede strategier og planer legges fram og diskuteres. Regjeringen bes melde tilbake til Stortinget om dette arbeidet senest i forbindelse med statsbudsjettet 2013.»

2.5.5 Utvinningsgrad, rammebetingelser mv

Komiteen vil peke på at våre HMS-standarder skal holdes på et minst like godt nivå for fremtiden.

Komiteen har merket seg at Petoro skal styrkes, og ser dette som et viktig virkemiddel for å få frem gode løsninger som gir økt utvinning i de store modne feltene som utgjør kjernen i SDØEs verdiskapning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at det fortsatt er store reserver igjen i de olje- og gassfeltene som er i drift. En kontinuerlig teknologiutvikling siden de første olje- og

gassreservene ble påvist, har gjort at levetiden er blitt betydelig lenger, og det er utvunnet betydelig mer olje og gass fra dagens felt i drift enn opprinnelig antatt. En fortsatt teknologiutvikling, samt høye olje- og gasspriser, er en forutsetning for at både dagens bokførte reserver og reserver utover dette kan utvinnes.

Disse medlemmer peker videre på at en rekke av de store feltene nærmer seg nedstengning. Tiltak for økt utvinning haster derfor. Vi må få tidsriktige investeringer i moden fase for å unngå ressurstap. Alternativt risikerer vi at store verdier blir liggende i bakken.

Disse medlemmer viser til at en bedring av rammebetingelsene for haleproduksjon kan føre til at små felt rundt eksisterende installasjoner som ellers aldri ville bli brakt for dagen vil kunne bli utnyttet ved en lengre levetid for de feltene som i dag er i produksjon. Det er fare for at hvis det ikke gis incentiver til å utvinne disse ressursene før installasjonene i området blir nedstengt, vil de aldri bli utnyttet. Disse feltene har for små reserver til å kunne forsvare en egen selvstendig utbygging. Disse medlemmer har merket seg at 43 pst. av ressursene på norsk sokkel er ikke funnet ennå. Mye ligger i mindre felt rundt eksisterende infrastruktur. Dette vil gå tapt ved nedstengninger.

Disse medlemmer viser videre til at norsk petroleumsindustri stadig har forbedret utvinningsgraden fra olje- og gassfeltene. I 1995 var den forventede gjennomsnittlige utvinningsgraden om lag 40 pst. Med dagens vedtatte planer er den gjennomsnittlige utvinningsgraden for olje 46 pst. Den tilsvarende utvinningsgrad for gass er 70 pst.

Disse medlemmer vil peke på at det har festet seg et inntrykk av at disse tallene faktisk er innfridd. Realiteten er at dette er måltall som krever investeringer, forskning og teknologiutvikling. Det innebærer blant annet investeringer i flere produksjonsbrønner. Status er at vi i dag har oppnådd en utvinningsgrad på 36 pst. på de 6 største feltene i porteføljen til Petoro (Troll, Oseberg, Åsgard, Snorre, Heidrun og Gullfaks). Målet for disse 6 feltene er en utvinningsgrad på 47 pst. Disse feltene er sammen med Ekofisk og Statfjord de største oljefeltene på norsk sokkel. Disse medlemmer vil derfor understreke at vi derfor dessverre ikke kan ta for gitt at estimatene vil holde, blant annet har reservene i et modent felt som Heidrun blitt nedskrevet med 100 millioner fat oljeekvivalenter.

Disse medlemmer peker på at det er en betydelig samfunnsøkonomisk gevinst i å øke utvinningsgraden på norsk sokkel. Disse medlemmer har merket seg at en økning i utvinningsgraden på bare ett prosentpoeng for felt som i dag er i drift vil øke oljeutvinningen med anslagsvis 570 millioner fat

olje. Brutto salgssinntekter for et slikt oljevolum er anslagsvis 325 milliarder kroner. Kostnadene ved å produsere ressursene, samt når ressursene vil bli produsert, vil være avgjørende for hvor store verdier dette potensialet utgjør. Dersom utvinningsgraden for de ti største feltene på norsk sokkel blir hevet fra dagens nivå på 29–66 pst. til 70 pst., tilsvarer dette to Ekofisk-felt.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre har en visjon om at 2,5 milliarder Sm³ oljeekvivalenter ekstra olje utover dagens planer skal kunne utvinnes fra eksisterende felt. Ambisjonen er krevende, men ikke urealistisk, noe som understøttes av Oljedirektoratet og det regjeringsoppnevnte Utvinningsutvalget (Åmutvalget), som har kommet med forslag til en rekke tiltak for økt utvinning. Disse medlemmer viser til at dersom det lykkes å legge forholdene til rette for å modne fram volumer i denne størrelsesorden, vil dette kunne bidra til at petroleumsproduksjonen faller mindre enn prognosert. Dette er et spørsmål om evne og vilje til å forlenge den norske olje- og gassalderen.

Disse medlemmer peker på at, ved siden av kostnader og prisen på olje og gass, er utvikling av teknologi helt sentralt for hvor mye det er mulig å utvinne fra feltene på norsk sokkel. Visjonen om 2,5 milliarder Sm³ oljeekvivalenter ekstra olje utover dagens planer kan ikke nås uten at det blir tatt i bruk både eksisterende og ny teknologi og at de tiltakene som er foreslått blir gjennomført, både på feltene som produserer i dag og på framtidige felt.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener at man må utnytte eksisterende rapporteringsprosesser bedre for å få frem nye ideer om bedre ressursutnyttelse.

Disse medlemmer mener videre at evne og vilje til endelig utvinningsgrad skal være et av kriteriene for tildeling av oppgaver og ansvar på norsk sokkel.

Disse medlemmer mener dessuten at myndighetene må utforme en ny offentlig indekseringsliste for felt i drift som publiseres årlig. Denne indekseringslisten bør inneholde indikatorer som gjør det mulig å vurdere selskapenes arbeid knyttet til økt utvinning. En offentlig indekseringsliste vil bidra til å øke selskapenes fokus på økt utvinning fra felt.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utforme en ny offentlig indekseringsliste for felt i drift som publiseres årlig. Denne indekseringslisten bør inneholde indika-

torer som gjør det mulig å vurdere selskapenes arbeid knyttet til økt utvinning. En offentlig indekseringsliste vil bidra til å øke selskapenes fokus på økt utvinning fra felt. Regjeringen bes melde tilbake til Stortinget om dette arbeidet senest i forbindelse med statsbudsjettet 2013.»

2.5.6 *Injeksjonsteknikker*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at valg av injeksjonsteknikker er viktig for å øke utvinningsgraden. Disse medlemmer viser til at på norsk sokkel ble vann- og gassinjeksjon tatt i bruk på de fleste felt fra produksjonsstart. Vann- og gassinjeksjon har bidratt til å løfte utvinningsgraden på feltene på norsk sokkel betydelig. Disse medlemmer peker på at bruk av CO₂ til økt utvinning kan ha et stort potensial for feltene på norsk kontinentalsokkel. Disse medlemmer mener at staten bør legge til rette for bruk av CO₂ som trykkstøtte for økt oljeutvinning. Myndighetene bør aktivt arbeide sammen med selskapene gjennom det regulatoriske rammeverket og eventuelt med økonomiske insentiver for en CO₂-pilot. Tilgang på CO₂ er en kritisk faktor for bruk av injeksjon av CO₂ til økt utvinning på feltene. Myndighetene bør derfor i sitt arbeid med CO₂-lagring og transport, nasjonalt og internasjonalt, aktivt arbeide fram en plan for utnyttelsen av gassen også til IOR-formål på norsk sokkel.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013 legge frem for Stortinget en statusrapport om bruk av CO₂ som trykkstøtte for økt oljeutvinning, samt planer for videre arbeid med dette.»

2.5.7 *Petoro og eierskap*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Petoro har eierskap i 37 produserende felt. Dette er en betydelig andel av produksjonen på norsk sokkel. Over 80 pst. av Petoros produksjon kommer fra felt operert av Statoil. Petoro sitter dessuten på en betydelig andel av de gjenværende ressursene på sokkelen. Som en sentral rettighetshaver på norsk sokkel, kan Petoro i utvalgte lisenser gjennomføre egne utredninger for å etablere alternative syn og utfordre operatøren i viktige langsiktige beslutninger med betydning for økt utvinning.

Disse medlemmer peker på at etter fusjonen mellom Statoil og Hydro er Petoro i flere lisenser

størst blant de andre aktørene. Det er i dag ingen felt der Petoro, men ikke Statoil, er med. Det er etter disse medlemmers mening behov for å styrke Petoro. Petoro har i dag om lag 60 ansatte. Med begrensede ressurser er det viktig at Petoro konsentrerer seg om få, store felt, og de bør sette bort resten av porteføljen. Disse medlemmer mener at Petoro bør selge ut den delen av porteføljen de ikke har ressurser til å følge opp, og samtidig kjøpe seg opp felt der de har strategiske interesser, som Troll, Staffjord dersom SDØE skal beholde dagens totale eierandel.

Disse medlemmer peker på at både Statoil og de store internasjonale oljeselskapene deler sin oppmerksomhet mellom norsk sokkel og sin internasjonale virksomhet. Det er viktig at Petoro har ressurser som sørger for at norsk sokkel får sin del av oppmerksomheten, investeringene og kompetansen til de internasjonale oljeselskapene. For å få gjennomslag hos interessentselskapene er det etter disse medlemmers mening ikke tilstrekkelig at Petoro representerer store eierandeler og bruker sin stemmekraft. Petoro må ha tilstrekkelig teknisk og kommersiell kompetanse og kapasitet til å kunne påvirke de andre partnerne. Petoro bør ha økonomi til å kunne utføre separate vurderinger og studier for å fremskaffe den dokumentasjon som må til for å overbevise lisensen om at det er riktig og mulig å videreutvikle modne felt. Petoro bør styrkes bemanningsmessig, kompetansemessig og økonomisk slik at Petoro også har midler til å medfinansiere nødvendige teknologiutviklingsprosjekter.

Disse medlemmer mener derfor at staten må sette Petoro i stand til i større grad å gjennomføre egne utredninger for å styrke grunnlaget for vedtak i viktige, langsiktige prosjekt i de modne feltene. Denne styrkingen av staten sitt selskap bør sikres gjennom en mer fleksibel finansiering enn den som er mulig gjennom dagens finansieringsordning. Dette må etter disse medlemmers mening skje ved at Petoro finansieres direkte over kontantstrømmen fra sokkelen og ikke som i dag gjennom bevilgninger over statsbudsjettet. Med en finansieringsmodell hvor forvaltningskostnadene i stedet dekkes inn direkte fra kontantstrømmen fra sokkelen blir verdiskapingen i SDØE knyttet nærmere innsatsen fra Petoro.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen styrke Petoro gjennom å sikre en mer fleksibel finansiering enn i dag ved at Petoro finansieres direkte over kontantstrømmen fra sokkelen fremfor gjennom bevilgninger over statsbudsjettet.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener videre at Petoro blant annet bør kunne gå inn med midler i DEMO 2000, eller tilsvarende program, for å sikre at eierinteressene til Petoro/staten optimaliseres gjennom en økt forskningsinnsats, som igjen gir økt avkastning.

2.5.8 Skattesystemet

Komiteen deler regjeringens syn på positive virkninger av den nåværende skattemessige behandling av letekostnader og støtter videreføring av denne politikken.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener at skattesystemet på sokkelen må sees i sammenheng med at selskapene vederlagsfritt får adgang til å utnytte en verdifull, begrenset ressurs. Ressursene på norsk sokkel er fellesskapets eiendom og gir viktige bidrag til finansieringen av velferds-samfunnet. Når det er ekstraordinær avkastning, slik som i petroleumssektoren, er det mulig å forene hensynet om betydelige inntekter til fellesskapet med hensynet til tilstrekkelig lønnsomhet etter skatt for selskapene.

Disse medlemmer legger dagens skattesystem avkastning utover normalavkastningen skal beskattes med en særskatt til grunn også for tiden fremover.

Disse medlemmer peker på at gjennom en høy marginalsattesats (78 pst.) tar staten en stor del av risikoen i den enkelte utvinningstillatelse. Det betyr også at staten tar en betydelig del av risikoen ved utviklingen av ny teknologi. Dette har vært med på å drive utviklingen av teknologi ved utbyggingen av store funn med krevende utfordringer og for felt i driftsfasen. Gjennom disse utbyggingene er også piloter gjennomført med store kostnader.

Disse medlemmer vil imidlertid peke på at en svakhet ved skattesystemet er at det fører til at et bredt belte av små felt ikke blir utbygget på norsk sokkel, selv om de er samfunnsøkonomisk lønnsomme. Årsaken er manglende materialitet, det vil si at selv akseptabel kapitalavkastning regnet som internrente ikke gir tilstrekkelig nåverdi til at det berettiger innsats av organisasjon og kunnskap. Dette gjør at selskapene på kort sikt må velge mellom ulike lønnsomme prosjekter uten å ha mulighet til å realisere alle lønnsomme prosjekter i det tempo som ellers hadde vært ønskelig.

Disse medlemmer mener at man bør se på endringer i petroleums-skattesystemet som kan styrke lønnsomheten for å øke utvinningsgraden i felt i drift. Slike endringer bør i utgangspunktet være proveny-nøytrale.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013 vurdere endringer i petroleums-skattesystemet som kan styrke lønnsomheten for å øke utvinningsgraden i felt i drift. Slike endringer bør i utgangspunktet være proveny-nøytrale.»

Disse medlemmer viser til at regjeringen Bondevik II i 2004 forbedret petroleums-skattesystemet ved at staten årlig utbetaler skatteverdien av lete-kostnader for selskaper utenfor skatteposisjon. Etter utbetalingen fra staten vil leteutgiftene ikke lenger kunne inngå som udekket underskudd til fremføring eller kunne overføres til et annet selskap i skatteposisjon ved samlet overtagelse av virksomheten eller ved fusjon.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Bondevik II fikk innført en ordning der staten vil utbetale skattemessig verdi av underskudd og overskytende friinntekt ved opphør av petroleums-virksomhet. En slik utbetalingsordning ga aktørene en større trygghet for verdien av de skattemessige fradragene. Tidligere kunne skattemessig underskudd kun overføres mot vederlag ved realisasjon av samlet virksomhet til et annet oljeselskap eller ved fusjon. Salgsverdien vil da være gjenstand for forhandlinger mellom selskapene. Disse medlemmer peker på at utbetalingsordningen ga nye aktører større sikkerhet både ved en trygg motpart og ved at utbetalingsandelen ble fastlagt lik sattesatsene. Dessuten kan en utbetalingsordning gi raskere realisering av underskuddet enn forhandlinger ved realisasjon eller fusjon.

Disse medlemmer peker på at endringene var en stor suksess. Etter at de ble vedtatt har leteaktiviteten økt betydelig. At staten løpende utbetaler skatteverdien av underskudd ved letevirksomhet har vært til god hjelp for mange små selskaper på norsk sokkel og vært en sterk bidragsyter til å styrke mangfoldet av nye aktører på sokkelen.

Disse medlemmer peker på at en utfordring i dag er at oljeselskap som stimulert av gunstige rammebetingelser har gjort funn, men som ennå ikke er i skatteposisjon, risikerer ikke å ha kapital til å bygge ut. Disse medlemmer erkjenner at det er en utfordringene for de mindre aktørene på norsk sokkel at overgangen fra funn til å bygge ut et felt kan være krevende, ikke minst likviditetsmessig. Dette gjelder ikke minst i en tid med et vanskelig finansmarked.

Disse medlemmer vil møte denne utfordringen ved å la oljeselskapene kunne stille sine fremtidige skatterefusjoner fra investeringer i produksjon som sikkerhet ved at banker kan ta pant i disse kra-

vene selskapene har overfor staten. Siden den fremtidige skatterefusjonen av investeringskostnadene vil komme som fradrag fra fremtidig inntekt eller samlet ved opphør av virksomheten på sokkelen dersom selskapet ikke kommer i skatteposisjon, er fra staten, er dette å betrakte som sikre fordringer.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2012 legge frem for Stortinget forslag om nødvendige lovendringer slik at banker og andre finansinstitusjoner skal kunne ta pant i fremtidige skatterefusjoner for investeringer i produksjon på norsk sokkel.»

2.5.9 Teknologitviking

Komiteen viser til teknologitvikingens betydning for økt utvinning og støtter det brede forsknings- og utviklingsarbeidet som gjøres, samt planene om å vurdere og opprette et forskningscenter innenfor økt utvinning.

Komiteen viser til meldingens omtale av infrastrukturens betydning for økt utvinning og de utfordringer vi står overfor. Komiteen støtter målsettingene om effektiv utnyttelse av gasstransportssystemet og sikring av brukeradgang. En videreutvikling av systemet må skje med et helhetlig blikk på ressursforvaltningen, og komiteen ser på Gassco som samfunnets viktigste redskap for å oppnå dette innenfor de regulatoriske rammer som er gitt i lov og forskrift.

Komiteen merker seg at nye eiere kommer inn i Gassled. Det er viktig at disse har både kompetanse og finansiell styrke til å fylle sin rolle som eiere.

Komiteen støtter regjeringens målsetting om effektiv bruk av eksisterende installasjoner og sikring av tredjeparts adgang innenfor rammer som bidrar til økt ressursutnyttelse. Tarifiering av slik adgang skal avspeile prinsippet om at fortjenesten skal tas ut av feltenes produksjon og ikke eierskap til infrastruktur.

2.6 Utbygging av funn

Komiteen merker seg at vi har 100 funn på norsk sokkel som av forskjellige årsaker ikke er bygget ut. Det er viktig at det utvikles ny teknologi og nye utbyggingsmodeller som gir lønnsomhet i utbygging av småfelt. Dagens myndighetspraksis, knyttet til godkjenning av utbyggingsplaner, legger til rette også for rask prosjektgjennomføring og standardiserte løsninger.

Komiteen peker på betydningen utbyggings- og driftsløsninger har for generering av ringvirkninger lokalt og regionalt. Utbygging må skape størst mulig verdier for samfunnet, og det må legges til rette for positive, lokale og regionale ringvirkninger. Dette gjøres ved å sikre tidlig kontakt mellom operatør og

lokalt/regionalt næringsliv og relevante myndigheter, utredning av samfunnsmessige forhold i plan for utbygging og drift, tilrettelegging for lokalt næringslivs deltakelse og en effektiv base og driftsstruktur. Komiteen støtter at det skal gjennomføres analyser av ringvirkninger to år etter utbyggingen.

Komiteen viser til betydningen av kostnads- og kvalitetskontroll ved utbygginger. Ved en rekke utbygginger har vi sett overskridelser og forsinkelser, jf. departementets rapportering i Prop. 1 S (2011–2012). Komiteen peker på operatørens ansvar for gjennomføring av utbygging fra valg av løsninger til valg av leverandører og frem til ferdigstillelse. Det er av stor betydning at valgene som blir gjort og oppfølgingen av prosessene bidrar til kostnadseffektivitet og høy kvalitet.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at de fleste funn på norsk sokkel som er gjort de senere år er små. Gjenværende uoppdagete ressurser i områdene som i dag er tilgjengelig for letevirksomhet forventes å bestå av mange, men relativt små prospekter. Med små funn menes mindre enn 300 millioner fat oljeekvivalenter utvinnbare volumer.

Disse medlemmer viser til at flere av funnene som i dag vurderes for utbyggingsbeslutning er gjort for mange år siden. For de fleste av disse funnene er beslutning om utbygging ikke tatt tidligere fordi funnene har vært for små eller teknisk utfordrende til å forsvare utbygging.

Disse medlemmer har merket seg at med utgangspunkt i den forventede blandingen av størrelser, kompleksitet, nærhet til eksisterende infrastruktur og lignende, vil mange fremtidige funn ikke være attraktive for utbygging under eksisterende rammebetingelser. Denne forventningen påvirker avgjørelser om leteaktivitet som tas av både små og store selskaper. De ser etter kommersiell drivverdighet, og har en tendens til å unngå små prospekter.

Disse medlemmer peker på at forskjellen mellom drivverdige og ikke-drivverdige funn fastsettes ikke kun ut fra volumer, men ut fra en kombinasjon av flere faktorer som for eksempel havdybde, kompleksitet, kostnader og avstand fra infrastruktur. Også oljeprisen spiller en stor rolle.

Disse medlemmer viser til at lønnsom utbygging av små felt avhenger ofte av nærhet til eksisterende infrastruktur. Utbyggingen av disse feltene vil ofte være en undervannsinstallasjon knyttet til en eksisterende plattform. Ettersom flere anlegg nærmer seg fjerningstidspunktet, vil muligheten for en fullstendig utforskning av Nordsjøen avta. Hele 36 av 58 felt i Nordsjøen forventes forlatt innen 2025. Dette gjør at det haster med å gjennomføre tiltak som

kan gi lønnsom utbygging av en større del av funnene.

Disse medlemmer har merket seg at minstevolumet for utbygging på norsk sokkel historisk sett har ligget betydelig høyere enn minstevolumet på britisk sektor. I gjennomsnitt er minimum volum for feltutbygginger i sammenlignbare havdyp tre til seks ganger større i Norge enn i Storbritannia. Denne forskjellen kan ikke alene forklares med høyere utbyggingskostnader på norsk sokkel. Det henger også sammen med at verdien av en utbygging har vært vesentlig høyere i Storbritannia enn i Norge for lisensholderne på grunn av ulike skatteregimer.

2.7 Leting i åpnete områder

2.7.1 Konesjons- og letepolitikken

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, viser til betydningen av høy leteaktivitet. Miljø og fiskerivilkår skal legges i forvaltningsplaner. Valg av utlysingsform blir gjort på grunnlag av petroleumsfaglige vurderinger.

Flertallet peker på betydningen av et godt samspill mellom fiskeri og petroleumsnæringen. Regulering av lete- og borevirksomhet må baseres på kunnskapen fra forvaltningsplaner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at det er viktig at letepolitikken er utformet slik at det raskt og effektivt kan påvises nye ressurser som kan motvirke fallet i oljeproduksjon. Letepolitikken må utformes slik at norsk sokkel er attraktiv for etablerte og nye aktører som kan bidra til effektiv utforskning. Tilgang til attraktivt leteareal er her viktig, både i modne og umodne deler av sokkelen.

Disse medlemmer peker på at den nåværende konsesjonspolitikken med en gradvis åpning og tildeling av arealer var meget vellykket i en tidlig fase av norsk petroleumsvirksomhet da de store funnene ble gjort. Etter hvert som de tilgjengelige områdene på norsk sokkel er i ferd med å modnes og de største funnene allerede er gjort, blir letingen mer risikabel og mer kompleks. Det blir også færre nye letemodeller å teste ut. En letemodell testes ved at det bores letebrønner. For å kunne teste ut nye letemodeller behøves det derfor jevn tilgang av nye letelisenser.

Disse medlemmer peker på at dagens konsesjonssystem med en gradvis tildeling av nye blokker er en langsom prosess som hindrer selskapene å få tilgang til de beste arealene for å teste ut nye letemodeller innen rimelig tid. Det er derfor viktig at flere og større lisenser tildeles selskapene så snart som mulig for at det skal la seg gjøre å få testet de geologiske modellene i et større område. Hvis tilgangen på nye lisenser går for tregt, vil ikke det gjenvæ-

rende potensial i de tilgjengelige områdene bli realisert tidsnok til å kunne forhindre en bratt produksjonsnedgang.

Disse medlemmer mener derfor at myndighetene bør derfor tilpasse lisenspolitikken i områder som er åpnet for petroleumsvirksomhet til modenhetsnivået i ulike deler av norsk sokkel. Større areal bør tildeles i de enkelte konsesjonsrundene. Bare på denne måten kan nye letemodeller, med geologiske usikre faktorer knyttet til seg, bli prøvet ut og i tilfelle suksess, kunne få en effektiv og rask oppfølging.

Disse medlemmer peker på at gapet mellom åpent areal og tildelt areal i konsesjonsrundene er stort. Det bør derfor tildeles flere lisenser i områder som er åpent.

2.7.2 Sameksistens

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at petroleumsnæringen, fiskerinæringen og skipsfarten samlet står for en betydelig del av Norges eksport og er viktige for sysselsetting, bosetting og statens inntekter. Næringene har sameksistert i Nordsjøen og i Norskehavet i flere tiår. En bærekraftig forvaltning av ressursene i havområdene krever at de involverte næringene evner å eksistere sammen og utvikle landets felles ressurser innenfor de rammene miljøet setter.

2.7.3 TFO-ordningen

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, vil understreke betydningen av et gjennomsluttet og forutsibart system for konsesjoner på norsk sokkel, og mener at TFO-ordningen for det meste har fungert etter hensikten – og støtter en videreføring av ordningen og forslaget om å innføre offentlig høring. Flertallet konstaterer at TFO-ordningen i enkelte tilfeller har skapt usikkerhet rundt hva som er å definere som modne områder og ikke, og har merket seg at enkelte blokker har vært både utlyst i konsesjonsrunder og TFO-runder.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre peker på at i modne områder er infrastrukturen mange steder godt utbygd. Men levetiden til den eksisterende infrastrukturen er avgrenset, og det er derfor viktig å påvise og utvinne ressursene i området før infrastrukturen blir stengt ned. Dersom dette ikke lar seg gjøre, kan verdifulle ressurser bli liggende igjen fordi funnene er for små til å forsvare en egen utbygging av infrastruktur.

Disse medlemmer viser til at i disse områdene har myndighetene vurdert det som viktig at industrien får tilgang til større områder slik at ressurser som er tidskritiske kan utvinnes til rett tid. I tillegg er det viktig at arealene som industrien har fått

tildelt blir utforsket på en rask og effektiv måte. Disse medlemmer viser til at regjeringen Bondevik II derfor la om petroleumpolitikken i modne områder, og innførte i 2003 ordningen med tildeling av utvinningstillatelser i forhåndsdefinerte områder (TFO) i modne deler av kontinentalsokkelen. Ordningen innebærer at det er opprettet store forhåndsdefinerte leteområder som omfatter alt modent område på sokkelen. Området vil bli utvidet, men ikke innskrenket, etter hvert som nye områder modnes. Det er lagt opp til en fast årlig syklus for tildeling i modne områder.

Disse medlemmer peker på at hensikten med TFO er å påvise tidskrisiske ressurser nær planlagt og eksisterende infrastruktur slik at denne kan utnyttes effektivt. I tillegg er det viktig at det er forutsigbarhet i tildeling av areal. TFO forenkler også prosessen for nye selskaper som ønsker å delta i aktiviteten på norsk sokkel.

Disse medlemmer har merket til at TFO-ordningen etter Oljedirektoratets vurdering har ført til:

- Økt og raskere utforskning av modne områder.
- At flere nye aktører bidrar i utforskningen av norsk sokkel.
- At industrien er sikret jevn tilgang på prospektivt areal.
- Raskere tilbakelevering av areal til myndighetene.
- Økt forutsigbarhet gjennom mer regelmessige tildelinger.

Disse medlemmer mener at TFO-rundene bør utvides til de fleste områder på norsk sokkel som i dag er åpnet for petroleumsindustrien.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at TFO-rundene siden innføringen i 2003 har bidratt til et betydelig antall nye tillatelser på norsk sokkel. Siden opprettelsen av TFO-ordningen er det tildelt 324 utvinningstillatelser. Det er mer enn en tredel av alle utvinningstillatelser som er tildelt siden starten i 1965.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener ordningen dermed har vokst langt utover det som opprinnelig var meningen, og at den i dag fremstår tilnærmet likestilt med de ordinære konsesjonsrundene.

Dette medlem viser til at TFO-ordningen ble etablert i St.meld. nr. 38 (2001–2002) som et redskap for å påvise mindre ressurser som er lønnsomme å utvinne dersom disse tilknyttes eksisterende installasjoner. Ordningen skulle gjelde i modne områder,

som ble definert som områder hvor det i lang tid har foregått stor petroleumsaktivitet, fortrinnsvis i Nordsjøen og deler av Norskehavet. Selv om det i disse områdene er avtagende forventninger til å gjøre nye store funn, er det fortsatt et klart potensial for å påvise mindre ressurser som er lønnsomme å utvinne dersom disse tilknyttes eksisterende installasjoner. Dette medlem viser til at siktemål med TFO-ordningen dermed var å tildele arealer der en kan påvise petroleumsressurser som kan fases inn til allerede eksisterende installasjoner. Det var også et mål å gjøre det mer attraktivt for nye typer selskaper, eksempelvis mindre oljeselskaper og leverandøriustriselskaper, å etablere seg som rettighetshavere på norsk kontinentalsokkel.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at TFO-systemet er organisert slik at intensjonen er å utvide de forhåndsdefinerte områdene med nye blokker etter hvert som nye områder på norsk sokkel modnes for petroleumsaktivitet, men områdene skal ikke innskrenkes. Det vil si at inkludering av nye blokker i forhåndsdefinerte områder vurderes som endelige. Dette til forskjell fra de ordinære konsesjonsrundene hvor myndighetene i forkant av hver enkelt konsesjonsrunde fastsetter hvilke arealer selskapene skal gis anledning til å søke på.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Klif og Direktoratet for naturforvaltning flere ganger har stilt spørsmål ved hvorvidt TFO-ordningen gjennomføres innenfor sine opprinnelige intensjoner. TFO er allerede utvidet innover i et av de høyest prioriterte av de verdifulle områdene i Barentshavet. Per i dag er 60 blokker i Barentshavet inkludert i TFO, et havområde hvor det så langt bare er gjort én utbygging, Snøhvitfeltet. Ved hver ny tildeling kommer det omfattende forslag til utvidelser av TFO-områder i verdifulle og miljø sensitive områder. Klif og Dirnat har uttrykt bekymring for at TFO-systemet reduserer miljøvernmyndighetenes innflytelse ved tildelinger.

Dette medlem er skeptisk til at regjeringen som en del av kompromisset om Lofoten og Vesterålen i Meld. St. 10 (2010–2011) valgte å utvide TFO-området til å innbefatte alle blokkene i åpent areal i Nordland I, III, IV og V. Dette medlem viser til at Norges Fiskarlag på høring i energi- og miljøkomiteen 11. april 2011 understreket at disse områdene er like viktige for fiskeriene som de mer omstridte områdene utenfor Lofoten og Vesterålen.

Dette medlem viser til at de utlyste blokkene i Nordland V ligger rett i innløpet til Vestfjorden, og at et oljeutslipp av en viss størrelse her vil kunne få betydelig større miljøkonsekvenser enn et tilsvarende

utslipp i Nordland VII eller Troms II. Dette medlem viser til at kystlinjen og kystnaturen i Nordland, og særlig på Helgeland, er svært komplisert. Nordland har 34 pst. av Norges territorial farvann, og store områder som er grunnere enn 20 meter. Nordlandskysten har en smal og grunn sokkel med mye skjærgård som krever en annen type beredskap enn eksempelvis kysten i Finnmark.

Dette medlem viser til at daværende olje- og energiminister Åslaug Haga med dette som bakgrunn varslet en evaluering av TFO-ordningen i 2007. Evaluering er nå utkvittert av regjeringen i meldingen vi har til behandling. Regjeringen konkluderer med å opprettholde TFO-ordningen etter en «balansert vurdering hvor hensyn til petroleumsvirksomhet, HMS, ytre miljø og fiskeri er avveiet».

Dette medlem vil påpeke at de miljøfaglige vurderingene knapt nok er omtalt i meldingen. Regjeringen har også vannet ut definisjonen av petroleumsfaglig modne områder, slik at nye områder kan legges inn i TFO-området dersom de oppfyller ett eller flere av følgende kriterier:

- Areal er infrastrukturnært. Dette omfatter både eksisterende og planlagt infrastruktur. Eventuelle ressurser i arealene anses som tidskritiske.
- Areal med letehistorie. Dette omfatter arealer som er tidligere tildelt og tilbakelevert, areal med kjente letemodeller 2 og areal som ligger mellom tildelt og tilbakelevert areal.
- Areal som grenser til eksisterende forhåndsdefinerte områder, men som ikke er omsøkt i nummererte runder.

Dette medlem opplever dette som en kraftig utvidelse av TFO-ordningen med utgangspunkt i petroleumsfaglige behov på bekostning av de miljøfaglige og demokratiske, – samt behovet for politisk kontroll med utvinningstempoet.

Dette medlem mener at TFO har spilt en viktig rolle for å sikre produksjon av tidskritiske små ressurser som befinner seg i nærheten av etablert infrastruktur og eksisterende installasjoner. Dagens praktisering av ordningen er imidlertid ikke i tråd med de opprinnelige forutsetningene.

2.8 Forvaltning av uåpnede områder

2.8.1 Åpning av nytt areal

Komiteen har merket seg de positive leteresultatene den siste tiden. I Barentshavet er funnene Skrugard og Norvarg interessante, mens Aldous/Avaldsnes-strukturen i Nordsjøen, som har blitt påvist i løpet av 2010 og 2011, kan vise seg å være blant de største funnene på norsk sokkel noensinne. Funnene viser at det fortsatt er mulig å påvise store ressurser både i modne og umodne områder av norsk

sokkel. Disse vil bidra til å legge til rette for en petroleumsnæring i flere tiår framover. Noen av de viktigste pilarene i dette arbeidet er en fortsatt aktiv utforskning av åpnet areal, både i modne og umodne områder,

Komiteen viser til at det ikke har blitt åpnet nytt areal på norsk sokkel siden 1994. Åpning av nye arealer er av stor betydning for langsiktigheten i petroleumsvirksomheten. Det pågående arbeidet med åpningsprosesser ved Jan Mayen og i det sørøstlige Barentshavet vil bidra til avklaring på hvorvidt disse områdene kan åpnes for petroleumsvirksomhet innenfor akseptable rammer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at det på norsk kontinentalsokkel er fortsatt store områder som Stortinget ikke har åpnet for petroleumsvirksomhet. Det gjelder hele Barentshavet Nord, Barentshavet Øst, Troms II, Nordland VII, deler av Nordland VI, kystnære områder utenfor Nordlandskysten og Skagerak. Det betyr at mer enn 40 pst. av arealene på norsk kontinentalsokkel ikke er tilgjengelig for petroleumsvirksomhet.

Disse medlemmer peker på at erfaringene fra utviklingen av norsk sokkel og fra petroleumsnæringen i andre land tilsier at det er ved tildeling av nytt areal at nye store funn gjøres, og at det hovedsakelig er gjennom nye store prosjekter at verdiskapingen maksimeres og banebrytende teknologi utvikles, både i oljeselskaper og i leverandørindustrien. Tilgang på areal er nødvendig for avklaring av ressurspotensialet.

Det er et hovedmål for disse medlemmer at Norge opprettholder et bærekraftig nivå for petroleumsvirksomheten så lenge som mulig. Det er viktig å unngå forvitring av den teknologiske fagkunnskapen som kreves for en fremtidig utvikling av en gradvis mer moden petroleumsindustri. Hvis ikke nye områder av betydning åpnes de nærmeste årene er det en fare for at viktige teknologiklynger i Norge vil forvitte, enten ved å bli nedlagt eller ved flytting til andre deler av verden. Dette kan være teknologiklynger som fokuserer på utfordrende nye feltutviklinger, som for eksempel utbygging på dypt vann, i fjerntliggende områder eller i miljømessig utfordrende områder. Når klyngene først har forvitret, kan det være vanskelig å bygge disse opp igjen. I så fall må teknologien hentes andre steder i verden.

Disse medlemmer mener at de områdene som hittil ikke har vært tilgjengelig for petroleumsvirksomhet bør åpnes gradvis og kontinuerlig. Fordi det tar lang tid fra lisenstildeling til oppstart av produksjon, vil det selv om det tildeles lisenser i nye leteområder i 2012 i områder som i dag er stengt for petroleumsvirksomhet ikke gi noen merkbar virkning

på investeringsnivået før i 2022. Produksjonen vil sannsynligvis ikke starte før rundt 2025.

Disse medlemmer mener det er i Norges interesse at utsettelsen av åpningen av nye områder blir så liten som mulig av to viktige årsaker. For det første er det slik at jo lengre en periode med lav aktivitet vedvarer, dess vanskeligere vil det være å beholde kompetanse og kapasitet innen petroleumsektoren, noe som er avgjørende for en langsiktig, levedyktig petroleumsnæring. For det andre vil en nedgang i gassleveranser fra Norge til de europeiske energimarkedene kunne føre til at disse må gå over til andre og mer karbonintensive energikilder, som for eksempel kull, med de miljømessige konsekvensene dette bringer med seg. Alternativt vil de i større grad ha gått over til ukonvensjonelle olje- og gasskilder som skifer-gass og skiferolje. En slik utvikling vil være vanskelig å reversere.

2.8.2 Nordområdene

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre peker på at nordområdene og Arktis er viktige. Disse medlemmer har merket seg at det er anslått at disse områdene kan ha så mye som 1/3 av uoppdagede ressursene av olje og gass i verden. Norge er antatt å ha 4 pst. av de samlede energiressursene i nordområdene og Arktis. Disse medlemmer peker på at økt interesse for Arktis og økt aktivitet i nordområdene stiller nye krav til nasjonalstaten Norge. En troverdig suverenitetsutøvelse forutsetter økonomisk aktivitet, som leting etter olje og gass, mineralutvinning og økt industrialisering av Nord-Norge.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen Bondevik II i 2001 besluttet å sette i gang en utredning av helårlig petroleumsvirksomhet i området Lofoten–Barentshavet (ULB). I alt ble det gjennomført 26 faglige utredninger for ULB om forskjellige tema i perioden 2001–2003.

Disse medlemmer viser videre til at på bakgrunn av ULB besluttet regjeringen Bondevik II i 2003 å åpne for helårlig petroleumsvirksomhet i den sørlige delen av Barentshavet, med visse unntak, blant annet kystnære området i Troms og Finnmark, polarfronten, iskanten, Bjørnøya og Tromsøflaket.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil holde et forutsigbart og høyt tempo når det gjelder å åpne nye områder for petroleumsvirksomhet. Disse medlemmer vil først tildele nye områder i tilknytning til områder der det allerede er aktivitet.

Komiteens medlemmer Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at det i april 2010 ble oppnådd enighet mellom norske og russiske myndigheter om en avtale om den maritime avgrensningen mellom Norge og Russland i Barentshavet og Polhavet. Avtalen gir anledning til å åpne for petroleumsvirksomhet på begge sider av grensen i avtaleområdet. Denne avklaringen i delelinjespørsmålet vil derfor kunne gi nye muligheter for norsk petroleumsnæring.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen når overenskomsten med Russland om maritim avgrensning og samarbeid i Barentshavet og Polhavet er trådt i kraft vil igangsette en konsekvensutredning etter petroleumsløven med sikte på tildeling av utvinningstillatelser i det tidligere omstridte området vest for avgrensingslinjen i Barentshavet sør. Disse medlemmer slutter seg til dette.

Disse medlemmer har videre merket seg at regjeringen varsler at den når overenskomsten med Russland om maritim avgrensning og samarbeid i Barentshavet og Polhavet er ratifisert i begge land, vil igangsette datainnsamling i det tidligere omstridte området vest for avgrensingslinjen i Barentshavet. Disse medlemmer slutter seg til dette.

Videre har komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre merket seg at regjeringen vil legge til rette for ny petroleumsvirksomhet i området fra 35–50 kilometer fra grunnlinjen langs kysten av Troms II til grensen mot Russland og i Eggakanten gjennom å inkludere disse områdene i fremtidige konsesjonsrunder. Disse medlemmer slutter seg til dette.

Disse medlemmer mener at myndighetene må fortsette med jevnlig tildelingsrunder i de nordlige havområdene og legge til rette for en kartlegging av Barentshavet nord og området rundt Jan Mayen, med sikte på petroleumsvirksomhet på sikt. I disse områdene er det uoppdagede ressursgrunnlaget mer usikkert. En bedre geologisk forståelse av disse områdene på et tidlig tidspunkt vil gi en bedre forståelse av Norges petroleumsvirksomhet fremtid, og også om Norges rolle som gassleverandør i årene som kommer. Det vil også gi myndighetene og politikerne mulighet til å ta bedre beslutninger om fremtidig lisenspolitikk for disse områdene og å fokusere på de områdene som har størst potensial for nye, større funn.

Disse medlemmer vil ha et samarbeid mellom myndighetene og petroleumsnæringen om innsamling av data om ressurspotensialet i det nordlige Barentshavet og havområdene rundt Jan Mayen. Disse medlemmer mener at på grunn av den store usikkerheten rundt ressursgrunnlaget, bør det i disse områdene gjennomføres et opplegg der man

først samler inn informasjon for å øke sikkerheten til anslaget på de uoppdagete ressursene før myndighetene foretar sine beslutninger. Formålet med en slik tilnærming må være å begrense letevirksomheten i frontområdene. Leteinnsatsen bør fokuseres til områdene med størst potesial, for dermed å øke muligheten for at leteinnsatsen blir vellykket. Dessuten vil dette gjøre det mulig for industrien og myndighetene å forberede seg på å møte de miljømessige utfordringene.

Disse medlemmer peker på at et eksempel på et slikt opplegg kan være at myndighetene sammen med noen av oljeselskapene danner et interessefellesskap som kan samle inn nøkkelinformasjon om det uoppdagete ressurspotensialet. Dette kan inkludere innsamling og deling av data, felles bassengstudier og muligens felles boring av brønner. På grunnlag av disse resultatene vil myndighetene være bedre rustet til å foreta beslutninger om fremtidig konsesjonspolitikk for disse områdene, for eksempel gjennom å vurdere å åpne deler av de mest lovende områdene for petroleumsvirksomhet og etablere tidsskjema for prekvalifiserings- og tildelingsrunder.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2012 ta et initiativ til et samarbeid mellom myndighetene og petroleumsnæringen om innsamling av data om ressurspotensialet i det nordlige Barentshavet og havområdene rundt Jan Mayen. Regjeringen bes melde tilbake til Stortinget om dette arbeidet senest i forbindelse med statsbudsjettet 2013.»

Disse medlemmer viser til at per i dag har Oljedirektoratet samlet inn en stor mengde data for områder som ikke er tilgjengelige for industrien. Industrien har kun tilgang til en begrenset del av disse dataene. Det finnes et anselig verdipotensial i å la industrien få tilgang til seismiske data og andre datatyper som er innsamlet. For myndighetene vil dette i så fall generere en større bredde av innspill og betraktninger rundt disse områdenes potensial. For industrien ville dette i tillegg redusert de driftsmessige tilleggsaktivitetene i forbindelse med gjennomføring av datainnsamling. Disse medlemmer mener derfor at en større del av seismiske og andre relevante data om hittil uåpnede havområder for petroleumsvirksomheten bør gjøres tilgjengelig for oljeselskapene.

Disse medlemmer peker på at Barentshavet i dag er den minst utforskede delen av norsk kontinentalsokkel med hensyn til petroleumsleting. Sammen med områdene på dypt vann i Norskehavet og områdene utenfor Lofoten, vurderes Barentshavet

som den petroleumsprovinsen der det er størst sannsynlighet for å gjøre nye, store funn i fremtiden.

Disse medlemmer peker på at petroleumsnæringen har identifisert havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen, særlig Nordland VI og Nordland VII, som de mest prospektive arealene på norsk sokkel, hvor sannsynligheten for å gjøre store funn er størst. Områdene har kjent geologi, og det finnes sammenlignbare områder lengre sør på Haltenbanken. Reservoartrykk og temperatur synes uproblematisk. Disse medlemmer viser til at Oljedirektoratets rapport fra mars 2011 bekrefter at vi her snakker om noen av de mest attraktive leteområdene på norsk sokkel i dag. Ressursene er så store at de kan gi grunnlag for feltutbygginger av en størrelse vi ikke har sett i Norge på mange år, og industriprosjekter i verdensklasse.

Disse medlemmer peker på at utfordringene utbyggingsmessig ligger primært i områdenes nærhet til land og tilhørende oljevernberedskap. Dessuten er det betydelig oppmerksomhet knyttet til fiskeriresursene siden dette er blant områder i verden med de rikeste fiskeriresursene.

Disse medlemmer vil åpne for petroleumsvirksomhet i alle lovende områder utenfor Nord-Norge, herunder Nordland VI, Nordland VII og Troms II, men med strenge krav til miljø, sikkerhet og beredskap, og til sameksistens med andre næringer, spesielt fiskeri- og havbruksnæringen. Disse medlemmer mener det så raskt som mulig bør igangsette konsekvensutredning av olje- og gassaktivitet i Nordland VI, Nordland VII og Troms II. En slik konsekvensutredning vil klargjøre under hvilke forutsetninger disse områdene skal åpnes.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen umiddelbart igangsette konsekvensutredning av helårlig olje- og gassaktivitet i Nordland VI, Nordland VII og Troms II.»

Disse medlemmer peker på at når lete- og produksjonsvirksomheten beveger seg inn i de arktiske regioner, vil de tekniske utfordringene med å oppnå god miljømessig utvikling og virksomhet i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen kunne gi verdifulle erfaringer. Dette grunnlaget kan gi den norske teknologiklyngen internasjonale muligheter. Ved tidlig å fokusere på utfordringer i områder som Nordland VI og VII, samt Troms II og det sørvestlige Barentshav, vil Norge kunne plassere seg i teten av en slik teknologiutvikling.

Disse medlemmer peker videre på at aktivitet i disse prospektive områdene kan være avgjørende for en videreutvikling av leverandørindustrien i Nord-Norge og viktig for å unngå en rask forvitring

av bransjen totalt sett. Andre deler av sokkelen i nord ligger lengre frem i tid, er mer usikre med hensyn til funn og enda mer krevende for å få til lønnsomhet og dermed utbygging.

Disse medlemmer peker på at historien har vist at olje- og gassvirksomheten langs norskekysten har gitt vesentlige bidrag i lokale og regionale næringsområder, på toppen av virksomhetens proveny til staten. De lokale og regionale ringvirkningene er knyttet til direkte og indirekte sysselsettingseffekter, innkjøp og bruk av både leverandører og deres underleverandører i forbindelse med drifts-, base- og støtte-tjenester på land, samt nye feltutbyggingsprosjekter.

Disse medlemmer har merket seg at Econ Pöyry har beregnet en årlig samlet sysselsettingseffekt ved petroleumsaktivitet utenfor Lofoten og Vesterålen fra snaut 8 000 ved oppstart av petroleumsaktiviteten til opp mot 3 000 på slutten av perioden med petroleumsaktivitet i området.

Disse medlemmer peker på at det i Nord-Norge er det i dag om lag 3 500 mennesker som er direkte ansatt i petroleumsvirksomhet. Enkelte regioner, som Hammerfest-regionen, har hatt god vekst i aktivitet. Det er først og fremst utbygging og drift av Melkøya og Snøhvit-feltet som har gitt dette, men Goliat, Skarv og Norne har også bidratt. Med økt kompetanse og erfaring hos personell i denne landsdelen er det i økende grad ansatte fra Nord-Norge som arbeider ute på feltene og i leverandørindustrien, samt på fartøyer som opererer internasjonalt i oljeindustrien. Et høyt og stabilt aktivitetsnivå på norsk sokkel er viktig for alle regioner i Norge med arbeidsplasser og næringsvirksomhet innenfor olje/gass, leverandør-, og verftsindustrien.

Disse medlemmer peker videre på at Lofoten–Vesterålen er område som i dag er preget av fraflytting og usikkerhet om fremtidsmulighetene for lokal ungdom. Gjennom en årrekke har Lofoten og Vesterålen opplevd reduksjon i antall sysselsatte og sterk befolkningsnedgang. Utviklingen har i økende tempo gått mot en stadig eldre befolknings sammensetning i de fleste kommuner. Reduksjon i antall arbeidsplasser og reell nedgang i den yrkesaktive befolkningen er en trussel mot velferdsutviklingen. Det er ikke er tilstrekkelig vekstkraft i dagens næringsstruktur i regionene til at vi klarer å stoppe fortsatt befolkningsnedgang og skape vekst.

Disse medlemmer viser til at både Lofoten og Vesterålen har enkelt næringer med vekstpotensial, men nedgang i sysselsetting i primærproduksjon er for sterk til at disse kan ta opp i seg avgangen. Uten fremtidig petroleumsvirksomhet er utsiktene for Lofoten og Vesterålen derfor krevende.

Disse medlemmer mener det er viktig at lokalsamfunnene må sikres en del av inntektene fra storsamfunnet og betydelige lokale ringvirkninger

ved en åpning av havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen for petroleumsvirksomhet. Disse medlemmer mener derfor at det bør etableres et næringsfond i størrelsesorden 5 mrd. kroner for de lokalsamfunn som blir berørt i Lofoten og Vesterålen når det åpnes for petroleumsvirksomhet i dette området.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis program for inneværende stortingsperiode hvor partiet går inn for at det skal opprettes petroleumsfrie soner i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen, Mørebankene og kystnære områder i Skagerrak. Kristelig Folkeparti er også kritisk til regjeringens planlagte åpning av havområdene rundt Jan Mayen for petroleumsvirksomhet. Jan Mayen er et sårbart naturområde, og vanskelighetene med å drive meningsfullt oljevern der er enda større enn tilfellet vil være utenfor Lofoten og Vesterålen. Dette medlem viser samtidig til at oljeindustrien ikke har uttrykt noe sterkt ønske om å starte petroleumsvirksomhet ved Jan Mayen.

Dette medlem viser til at regjeringen i meldingen varsler at det skal igangsettes en kunnskapsinnhenting om virkninger av petroleumsvirksomhet i det nordøstlige Norskehav. Dette området omfatter arealer som hittil ikke er åpnet for petroleumsvirksomhet i Nordland IV, V, VI, VII og Troms II. Regjeringen varsler også gjennomføring av en åpningsprosess inkludert konsekvensutredning (KU) for havområdene utenfor Jan Mayen. I statsbudsjettet for 2012 har regjeringen satt av betydelige ressurser til gjennomføring av dette arbeidet.

Dette medlem ønsker å bevare uåpnede deler av det nordøstlige Norskehavet samt havområdene rundt Jan Mayen petroleumsfrie, og ser derfor ingen grunn til å starte opp kunnskapsinnhenting og kartlegging av petroleumsressurser i disse områdene. Dette medlem viser i denne sammenheng til Kristelig Folkepartis merknader ved Stortingets behandling av Meld. St. 10 (2010–2011), Innst. 433 S (2010–2011) Oppdatering av forvaltningsplanen for det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten.

Dette medlem vil samtidig uttrykke full støtte til det planlagte arbeidet med igangsettelse av åpningsprosess inkludert konsekvensutredning (KU) og geologisk datainnsamling i Barentshavet sør.

2.9 Gassmarkedet

Komiteen mener at utviklingen av norsk gassproduksjon er viktig for energietterspørselen i verden og for å møte økt etterspørsel etter gass i Europa. 95 pst. av norsk gass selges i det europeiske markedet. Utvikling av det europeiske energiforbruket er derfor av stor betydning for norsk gasseksport.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at naturgass ble introdusert i det europeiske markedet på 1960-tallet, og utgjør i dag om lag 25 pst. av primærenergiforbruket i Europa og om lag 21 pst. globalt. Etterspørselen har økt kraftig de siste tiårene. Hovedårsaken er at naturgass har styrket seg i konkurransen mot alternative fossile energikilder som olje og kull, blant annet som følge av lavere klimagassutslipp per enhet produsert energi. Disse medlemmer viser til at Europas (utenom Norge og Russland) import av naturgass vil måtte øke betydelig for å møte antatt vekst i etterspørselen, særlig hvis kull erstattes med gass for å nå EUs klimamål. EU importerer i dag 64 pst. av sitt gassforbruk. Disse medlemmer peker i den forbindelse på at Norges bidrag som leverandør av 29 pst. av EUs naturgassforbruk er av stor betydning. Norsk gasseksport totalt tilsvarer elektrisitet til 149 millioner europeiske husholdninger.

Disse medlemmer peker på at stabile gassleveranser fra Norge til markedet gjør det mulig for Europa med en overgang fra kullfyrte kraftverk til gasskraftverk. Uten Norges bidrag til forsyningsikkerheten ville risikoeksponeringen mot gass sannsynligvis være for stor og Europa ville måtte benytte kull i større grad for å trygge forsyningsikkerheten, med tilhørende økte klimagassutslipp. Norsk gass spiller derfor en viktig rolle for at EU skal nå sine klimamål.

Disse medlemmer peker på at norsk gass er et godt alternativ for kraftproduksjon i Europa. I et livssyklusperspektiv kommer norsk gass godt ut sammenlignet med russisk gass og LNG. Dette skyldes høy effektivitet i produksjonen, kombinert med god trykkstøtte fra reservoarene, samt et velfungerende transportnett med høy regularitet og ingen lekkasjer. Til sammenligning antas det at omkring 0,7–1,6 pst. av russisk gass lekker ut i transportleddet.

Disse medlemmer peker på at siden 1970-tallet har olje- og gasselskapene utviklet en omfattende infrastruktur og produksjonskapasitet på norsk kontinentalsokkel med sikte på å dekke en stadig voksende etterspørsel etter gass i Europa. Norge har etablert en god posisjon i dette markedet, og vil med basis i etablerte langsiktige kontrakter være en betydelig leverandør av naturgass til Europa frem mot 2020. Med sine ressurser lokalisert nær det europeiske markedet er norske produsenter strategisk plassert til å ta attraktive deler av etterspørselen, gitt at de evner å utvikle nye gassregioner med tilsvarende nye gasseksportløsninger.

Disse medlemmer viser til at mens volumet av oljeproduksjon fra norsk sokkel har avtatt siden toppåret i 2001, har produksjonen av gass vært økende og forventes å øke ytterligere i de nærmeste årene. Norge har en utbygd infrastruktur for gass,

både rørledninger og anlegg. For å sikre utnyttelsen av disse, samt å være en langsiktig og troverdig samarbeidspartner innen gassområdet, mener disse medlemmer at det bør utarbeides en egen gasstrategi.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å utarbeide en egen stortingsmelding om Norges rolle som gassnasjon, både i nasjonal og internasjonal sammenheng.»

Komiteen har merket seg at gjennomsnittsalderen på europeiske kullkraftverk tilsier at en betydelig andel av disse må oppgraderes eller erstattes i de nærmeste årene. Utslippene fra norsk gass er 70 pst. lavere enn utslippene fra gamle kullkraftverk. Gasskraftverk kan lettere enn kull og atomkraft balansere kraftproduksjonen i et marked med stort innslag av vind og solenergi. Dersom kull blir erstattet med gass i el-produksjonen i Europa, vil det tiltaket alene være nok til å oppfylle Europas CO₂-målsettinger for 2020. Gassen vil gi en merk fleksibel produksjon og tar kortere tid å bygge.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at de gjenværende reservene av naturgass er store relativt til oljereservene og mer enn tilstrekkelige til å møte forventet økning i den globale etterspørselen. Den største usikkerheten de neste tiårene er hvorvidt tilstrekkelige investeringer vil bli foretatt når det gjelder å utvinne reservene og hvor mye det vil koste. Disse medlemmer har videre merket seg at de siste årene har ukonvensjonelle gassressurser som skifergass fått en langt større rolle, og blant annet ført til at USA er i ferd med å bli selvforsynt med gass. Disse medlemmer peker på at produksjon av skifergass kan påvirke gassmarkedene i betydelig grad i årene fremover.

2.10 Ytre miljø – beredskap og sikkerhet

Komiteen merker seg at CO₂-utslipp øker som følge av økt energibruk i senfaseproduksjon, og ved at økende gassproduksjon fører til energikrevende gasstransport.

Komiteen peker på at miljøhensyn har vært en viktig del av norsk petroleumspolitikken fra starten, og at ambisjonene om å være verdensledende på dette feltet fortsatt står ved lag. Det er etablert et mål om null miljøskadelige utslipp til sjø (nullutslippsmålet). Målet anses for å være nådd for tilsatte kjemikalier. Utslippene av kjemikalierester er redusert med 99 pst. siden 1997. I 2007 var 90 pst. av kjemikalieutslippene av stoffer som ikke antas å gjøre noen fare

for marint miljø. I dag reinjiseres deler av vannet som er med opp fra reservoarene.

2.10.1 *Utslipp fra petroleumssektoren*

Komiteen viser til at Petroleumssektoren står for en vesentlig andel av de norske utslippene av blant annet klimagasser. Dette skyldes at sektoren er stor i Norge, aktiviteten er energiintensiv og at fossilt brensel i liten grad brukes til stasjonær forbrenning på fastlandet. Samtidig er utslipp til luft fra petroleumsvirksomheten på norsk sokkel vesentlig lavere enn det internasjonale gjennomsnitt for oljeproduserende land.

Komiteen har merket seg muligheter og utfordringer knyttet til å hente kraft fra land til petroleumsvirksomheten. Elektrifisering vil bidra til reduserte CO₂-utslipp fra norsk sokkel og kan ha driftsmessige fordeler. En slik løsning krever stor oppmerksomhet mot grenseflatene mellom kraftsystemet og petroleumssektoren.

Komiteen forutsetter at kraft fra land kan leveres uten negative effekter på kraftsystemet. Komiteen mener det derfor er viktig at det gjennomføres en konkret vurdering av hvert enkelt tilfelle om kraft fra land er en mulig energiløsning for en installasjon eller et samlet område. Elektrifisering av sokkelen forutsetter derfor at det samtidig er sikret utbygging av tilstrekkelig ny kraft eller at det framføres tilstrekkelig nytt nett slik at det ikke oppstår regionale ubalanser.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre peker på at norsk sokkel i internasjonal sammenheng er verdens mest miljøvennlige når det gjelder utslipp til luft og ligger langt under internasjonalt gjennomsnitt for alle miljøskadelige utslipp.

Disse medlemmer viser videre til at norsk sokkel står for verdens mest klimavennlige produksjon av olje- og gass. Mens produksjon av olje og gass på norsk sokkel slipper ut i gjennomsnitt 9,0 kg CO₂ pr. fat oljeekvivalenter produsert, er utslippene fra olje- og gassproduksjonen i Midt-Østen 9,8 kg CO₂ pr. fat oljeekvivalent, i Russland 15,3 kg CO₂ pr. fat oljeekvivalent og i Afrika hele 34,9 kg pr. fat oljeekvivalenter. De høye utslippene pr. produsert enhet i andre deler av verden skyldes i stor grad manglende infrastruktur for gass og incentivordninger for å redusere CO₂-utslipp. Dette resulterer blant annet i utbredt fakling av assosiert gass fra oljeproduksjon.

Disse medlemmer peker på at Norges posisjon som CO₂-effektiv oljeprodusent skyldes at en rekke tiltak er blitt gjennomført for å begrense CO₂-utslipp fra norsk sokkel, blant annet innføring av CO₂-avgift fra 1991. I sum har disse tiltakene bidratt

til å redusere CO₂-utslippene pr. enhet fra norsk sokkel med 19 pst. fra 1990 til 2005. Tiltak i perioden 1994–2007 er anslått til å ha ført til en samlet utslippsreduksjon på rundt 40 millioner tonn CO₂. Den akkumulerte utslippsreduksjonen over de aktuelle tiltakenes levetid er anslått til mer enn 130 millioner tonn CO₂.

Disse medlemmer peker videre på at selv om de totale klimagassutslipp fra petroleumsvirksomheten har økt betydelig fra 1990 til i dag som følge av betydelig økt aktivitetsnivå i petroleumssektoren, har utslippene vokst saktere enn produksjonen av olje og gass. Det innebærer at utslippene pr. produsert enhet har gått ned. Dette skyldes generell teknologiforbedring og gjennomføring av en rekke tiltak for å redusere utslipp. Samlet sett har energieffektivisering vært den viktigste kilden til unngåtte utslipp fra petroleumsnæringen. Over 50 pst. av de unngåtte utslippene fra perioden 1994–2007 kom fra redusert fakling og energieffektiviseringstiltak. Rundt 30 pst. kom fra lagring av CO₂ fra Sleipner og rundt 20 pst. fra elektrifisering av Kollsnes (inkludert Troll A) og Ormen Lange. I tillegg kommer tiltak som nylig har vært iverksatt eller som er besluttet iverksatt, som elektrifisering av Valhall, Goliat og Gjåa.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker videre på at Norges posisjon som en av verdens mest CO₂-effektive olje- og gassprodusenter er i stor grad knyttet til utvikling og anvendelse av ny teknologi, samt kontinuerlig arbeid med forbedring og optimalisering av eksisterende teknologi. Også videre reduksjon av utslipp av klimagasser vil i stor grad måtte bli drevet av teknologisk utvikling. Fortsatt teknologiutvikling er en grunnleggende forutsetning for realisering av ytterligere reduksjonspotensial, blant annet innen energieffektivisering.

Komiteens medlemmer fra Høyre peker på at for å oppnå ytterligere radikale utslippsreduksjoner kreves imidlertid nye løsninger som fundamentalt endrer dagens praksis. Realisering av nye teknologier i stor skala krever betydelig utvikling, utprøving og kvalifisering. Følgelig har denne typen prosjekter høy risiko og lang tidshorisont frem til lønnsom implementering. Dette medfører nødvendigvis behov for styrket offentlig medvirkning i forskning og utvikling i tillegg til industriens egen innsats. Slik medvirkning hjelper å sikre et tilstrekkelig langsiktig perspektiv og å utløse satsing på større og mer risikofylte prosjekter enn industrien kunne gjennomført på egen hånd. Det er derfor etter disse medlemmers mening behov for et støttesystem for å løfte frem ny klimavennlig teknologi fra forskningsresultater og ut i bedriftene. Støttesystemet bør

blant annet gå til å utvikle demonstrasjons- eller pilotanlegg for utprøving av ny teknologi, blant annet i petroleumssektoren.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2012 der det er forelått å etablere et fond for klimavennlig teknologi.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at det i årene fremover er forventet en nedgang i olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel. Dette vil bidra til reduserte klimagassutslipp. Det samme vil en teknologisk utvikling med fokus på energieffektivisering og reduserte CO₂-utslipp. Samtidig er norsk sokkel inne i en mer moden fase. Modne felt vil ha noe høyere CO₂-utslipp pr. produsert enhet som følge av at haleproduksjon er mer energikrevende. Det samme gjelder ytterligere tiltak for økt utvinning. Dette vil isolert sett gi økte CO₂-utslipp. En overgang fra produksjon av olje til gass vil også bidra til økte CO₂-utslipp siden det krever mer energi å utvinne gass enn olje. Samlet sett innebærer dette at utslippene fra norsk petroleumsvirksomhet forventes gradvis å øke frem mot 2020, for deretter å avta.

Disse medlemmer mener at diskusjonen om nye tiltak for å redusere klimagassutslippene fra petroleumssektoren må bygge på erkjennelsen av at siden CO₂-avgiften på sokkelen, inkludert kvotepris, er vesentlig høyere enn for mange andre sektorer, har dette har ført til at de aller fleste tiltak med tiltaks-kostnad under CO₂-kostnaden i det europeiske klimavotemarkedet allerede er gjennomført eller er i ferd med å bli gjennomført. Gjenværende tiltak i petroleumsnæringen frem mot 2020 er derfor svært kostbare i forhold til andre sektorer og sammenlignet med dagens kvotepris på CO₂.

Disse medlemmer peker på at petroleumssektoren er en del av det europeiske klimavotesystemet, og bruk av ytterligere virkemidler som regulering eller teknologikrav vil derfor ikke gi ytterligere klimagevinst i forhold til de globale klimagassutslippene. Kostnader for tiltak utover det som følger av klimavotesystemet vil være en pris man betaler for å flytte utslippene til andre land og sektorer, og ikke bidra til reduksjon i de samlede klimagassutslipp i Europa.

Disse medlemmer mener derfor at det ikke skal pålegges elektrifisering av innretninger på sokkelen som ikke selskapene selv finner lønnsomt, og dermed iverksetter, med forventede klimavotepriiser, samt CO₂-avgift. Hvor store utslippsreduksjoner som vi vil kunne få gjennom elektrifisering av sokkelen vil derfor være avhengig av utviklingen i kvoteprisen for CO₂ i det europeiske klimavotemarkedet i årene fremover. Vi må samtidig forutsette en svært

betydelig økning i klimavoteprisen i forhold til dagens nivå dersom de globale utslippsmålene for 2050 skal nås, og disse medlemmer forventer at oljeselskapene tar høyde for dette når de planlegger nye investeringer som vil ha lang levetid. Disse medlemmer har merket seg at BP i forbindelse med ombyggingen på Valhall-feltet har besluttet elektrifisering.

Disse medlemmer viser samtidig til at utredningene rundt deelektrifisering av eksisterende installasjoner på kontinentalsokkelen viser at dette er til dels svært kostbare tiltak og at ressursene derfor heller bør settes inn på andre områder i klimapolitikken.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet legger til grunn at nødvendig utbygging av infrastruktur som oppstår som følge av elektrifisering av innretninger på sokkelen skal finansieres av selskapene selv og dermed også må inngå i en slik lønnsomhetsanalyse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre ønsker imidlertid å videreføre dagens praksis hvor nye utbygginger er pålagt å vurdere om elektrifisering av nye installasjoner er mulig innenfor en akseptabel kostnadsramme.

Disse medlemmer forutsetter at petroleumsnæringen bidrar til nasjonale utslippskutt av klimagasser slik at utslippsmålet i klimaforliket kan nås. Disse medlemmer vil komme tilbake i forbindelse med behandlingen av regjeringens varslede klimamelding til hvordan petroleumsnæringen kan bidra til at målene i klimaforliket om reduksjon i våre nasjonale klimagassutslipp kan oppnås.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at petroleumssektoren i 2009 stod for 27 pst. av de samlede norske utslippene av klimagasser. Klimagassutslippene er stort sett avgasser fra forbrenning av gass i turbiner, fakling av gass og forbrenning av diesel. Dette medlem viser til at siste utslippsframskriving fra Oljedirektoratet indikerer en oppjustering av utslippene med 23 pst. i forhold til det som lå til grunn for St.meld. nr. 34 (2006–2007). Den siste framskrivingen tilsier at petroleumssektoren vil slippe ut mer klimagasser i 2020 enn den gjør i dag gitt de virkemidler som til nå er vedtatt på sokkelen. Dette betyr CO₂-avgift og kvotehandel ikke vil bidra til at de samlede utslippene går ned, selv om de bidrar til redusert utslippsintensitet.

Dette medlem viser til at regjeringen i de sektorvise klimahandlingsplanene i St.meld. nr. 34 (2006–2007) la til grunn at eksisterende og nye virkemidler i petroleums- og energisektoren skulle utløse en reduksjon i klimagassutslippene med mel-

lom tre- og fem millioner tonn CO₂-ekvivalenter i forhold til referansebanen. I Klimaforliket ble det samlede reduksjonsmålet økt med 2 millioner tonn som skal fordeles mellom de ulike sektorer. Dette medlem er på denne bakgrunn forundret over at regjeringen ikke varsler noen nye tiltak for å redusere utslippene fra petroleumssektoren i Meld. St. 28 (2010–2011), men kun legger opp til å videreføre eksisterende virkemidler. Dersom klimaforlikets mål skal innfris må det iverksettes nye tiltak og virkemidler også i kvotepliktig sektor som petroleum og industri.

Dette medlem mener kraft fra land må være hovedregelen og ikke unntaket ved nye feltutbygginger på norsk sokkel. Oppfyllelse av klimamålene vil antakelig også kreve områdeelektrifisering av eksisterende installasjoner på deler av sokkelen, fortrinnsvis sørlige- og nordlige Nordsjø.

Dette medlem viser til følgende tekstutdrag fra første kapittel i meldingen, mål og sammendrag:

«Miljøverndepartementet og Klima- og forurensningsdirektoratet har ansvar for regulering av utslipp til luft og sjø gjennom utslippstillatelser, samt stille krav til beredskap mot akutt forurensning i petroleumsvirksomheten. Miljøverndepartementet vil i en kommende stortingsmelding om norsk klimapolitikk legge fram en bred gjennomgang av status og mål for klimapolitikken. I petroleumsmeldingen er hovedoppmerksomheten rettet mot Olje- og energidepartementets ansvarsområde.»

Dette medlem mener dette er mye av grunnen til at Norges utslipp av klimagasser fortsetter å øke. En vellykket politikk for reduksjon av nasjonale klimagassutslipp forutsetter at alle sektorer sees i sammenheng, og at ingen sektorer får operere fritt og slippe å forholde seg til nasjonale klimapolitiske målsetninger. Så lenge Olje- og energidepartementet definerer petroleumsmeldingen utelukkende som eget ansvarsområde uavhengig av Miljøverndepartementet og Klif, vil Klimaforlikets målsetninger aldri bli nådd.

2.10.2 Oljevernberedskapen

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at i årene med petroleumsvirksomhet på norsk sokkel er ingen oljeutslipp fra ulykker eller andre uforutsette hendelser på sokkelen på sokkelen nådd land.

Disse medlemmer peker imidlertid på at til tross for en god beredskap på norsk sokkel, og til tross for selskapenes og myndighetens innsats på forebygging av hendelser som kan føre til akutte utslipp, kan man aldri garantere for at slike hendelser ikke kan skje i fremtiden. Disse medlemmer understreker derfor at det er viktig at både myndighe-

ter og oljeselskapene legger stor vekt på å ha en effektiv oljevernberedskap som kan redusere konsekvenser av akutte oljeutslipp. En god oljevernberedskap er de siste barrierer som skal redusere konsekvenser av akutte oljeutslipp som når sjøen. Disse medlemmer mener derfor at det bør settes ned et utvalg som skal se på hvordan vi kan styrke teknologi, produktutvikling, industribygging og kompetanse innen oljevernberedskap.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2012 sette ned et utvalg som skal se på hvordan vi kan styrke teknologi, produktutvikling, industribygging og kompetanse innen oljevernberedskap.»

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre peker på at etablering av petroleumsaktivitet i nord vil bringe med seg en betydelig oljevernressurs i form av oljevernutstyr, -kompetanse og -ressurser. Dette vil føre til økt evne til å bekjempe konsekvenser av akutte utslipp fra alle kilder, og dermed samlet sett bidra til redusert risiko for skade på miljøet. Disse medlemmer viser til en vurdering av ulike tiltak i forhold til miljørisikoen fra skipstrafikken utført av Det norske Veritas for Olje- og energidepartementet i 2003 der det ble konkludert med at etableringen av en petroleumsindustri i nord som brakte med seg tilsvarende oljevernressurser som i sør ville redusere den samlede miljørisikoen fra akutte oljeutslipp fra både skip og petroleumsutvinning med ca. 12 pst. Effekten ble funnet å være størst for de største utslippskategoriene, spesielt når utslippene inntreffer et stykke fra kysten. En videreutvikling av det etablerte samarbeidet mellom aktørene i norsk oljevern vil sikre at denne positive effekten beholdes og bedres. I tillegg vil petroleumindustriens tilstedeværelse føre til betydelig økt forekomst av skip med stor slepekapasitet, noe som ytterligere kan redusere sannsynligheten for stranding, i tillegg til den statlige slepebåtkapasiteten. Disse medlemmer peker her blant annet på samarbeidet mellom petroleumsnæringen og den lokale fiskeflåten i Hammerfest i forbindelse med oljeproduksjonen på Goliat-feltet.

Disse medlemmer vil dessuten at det skal opprettes en miljøbase i Lofoten i forbindelse med at det åpnes for petroleumsutvinning utenfor Lofoten og Vesterålen.

Disse medlemmer vil understreke at også Oljedirektoratet skal hjelpe til med å gjøre Norge til et foregangsland i miljøspørsmål. Det er viktig å forvalte våre olje- og gassressurser slik at de skaper størst mulig verdier for samfunnet gjennom en ansvarlig ressursforvaltning. Disse medlemmer

mener petroleumsvirksomhet i Barentshavet og Norskehavet skal være ledende i forhold til oljevernberedskap og miljøovervåking. Oljedirektoratet – i samspill med andre faginstanser – har en sentral rolle i dette arbeidet.

Disse medlemmer peker på at den økende transitttrafikken langs norskekysten til og fra Nordvest-Russland har ført til omfattende ulykkesforebyggende tiltak. Fra 1. januar 2004 ble det introdusert påbudte seilingsleder i farvannet utenfor Finnmark. Skip med farlig eller forurensende last måtte nå bruke nærmere definerte seilingsleder som lå nær territorialgrensen på 12 nautiske mil. FNs sjøfartsorganisasjon (IMO) har i etterkant godkjent Norges søknad om påbudte seilingsleder på strekningen Vardø–Røst som ligger om lag 30 nautiske mil fra kysten, og dermed utenfor norsk territorialfarvann. I plasseringen av seilingsleden ble det i tillegg til sikkerhets- og miljøhensyn også introdusert nye regler for utøvelse av petroleums- og fiskerivirksomhet i seilingsleden. Forskjellige andre risikoreduserende tiltak er også blitt introdusert, ikke minst et system med trafikksentraler som overvåker skipstrafikken langs kysten og ut til om lag 30 nautiske mil og en statlig slepebåtberedskap utenfor Finnmark, Troms og Lofoten. Oljevirksomhet i de uåpnede områdene kan komme til å kreve ytterligere ulykkesforebyggende tiltak siden flere av de uåpnede områdene ligger langt til havs og fjernt fra eventuelle landbaserte baser og installasjoner.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at kystfiskeflåten er en viktig slepebåtreserve for å unngå skipsforlis langs kysten. Myndighetene har avtaler med private gjennom Fiskebåtredersens forbund om privat slepebåtreserve. Større fiskebåter er vant til å ha større utstyr på slep, og egner seg godt som privat slepebåtreserve. De er i stort antall og langs hele kysten. Disse medlemmer mener at vi må fortsette å benytte denne slepebåtreserven, og at det er viktig med gode avtaler med kystfiskerne som sikrer denne reserven også i årene fremover.

Disse medlemmer vil videre trappe opp bevilgningene til den statlige oljevernberedskapen i tråd med Kystverkets anbefalinger. Disse medlemmer vil videre be Kystverket utarbeide en oppdatert rapport for årene 2011–2015.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013 legge frem en opptrappingsplan for den statlige oljevernberedskapen.»

Disse medlemmer peker videre på at i dag har Kystverket en dobbeltrolle ved at de har ansvaret både for å føre tilsyn og med å ha ansvaret for oljevernberedskapen. At samme instans har ansvaret både med tilsyn og for beredskapen er en blanding av roller man prøver å unngå ellers i samfunnet, og som etter disse medlemmers mening er uheldig. Samtidig har Klima- og forurensingsdirektoratet (Klif) ansvaret for øvrig miljøtilsyn her i landet. Disse medlemmer mener at det bør vurderes å skille tilsyn og beredskap gjennom en omorganisering av arbeidsfordelingen mellom Klif og Kystverket. Klif skal føre tilsyn, mens Kystverket skal ha ansvaret for beredskapen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å skille tilsyn og beredskap gjennom en endring av arbeidsfordelingen mellom Klima- og forurensingsdirektoratet og Kystverket, der Klima- og forurensingsdirektoratet skal føre tilsyn, mens Kystverket skal ha ansvaret for beredskapen, og legge den endrede arbeidsfordelingen frem for Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013.»

Disse medlemmer peker på at i dag ligger det statlige sjøsikkerhetsarbeidet spredd på en rekke forskjellige departement: Kystverket under Fiskeri og kystdepartementet, Sjøfartsdirektoratet under Nærings- og handelsdepartementet, Sjøkartverket under Miljøverndepartementet, Kystvakten under Forsvarsdepartementet, Sjøredningen under Justisdepartementet, osv. At forvaltningen av sjøsikkerheten ansvarsvis skal være spredd på denne måten er etter disse medlemmers mening uheldig.

Disse medlemmer mener at det bør vurderes å samle ansvaret for alt sjøsikkerhetsarbeid under ett departement, med den store betydningen sjøsikkerhet har i Norge.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å samle alt sjøsikkerhetsarbeid under ett departement og legge dette frem for Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013.»

Disse medlemmer mener videre at der er viktig med oppdatering av stortingsmeldingen om sjøsikkerhet og oljevern. Det er etter disse medlemmers mening vanskelig å se at regjeringen har fulgt opp og oppdatert St.meld. nr. 14 (2004–2005).

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2012 på en egnet måte legge frem en oppdatering av stortingsmeldingen om sjøsikkerhet og oljevern – St.meld. nr. 14 (2004–2005).»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen i Meld. St. 10 (2010–2011) Oppdatering av forvaltningsplanen for Barentshavet besluttet å innskrenke beltet i kystsonen langs Troms og Finnmark hvor det ikke skal tillates igangsett ny petroleumsvirksomhet fra 50 til 35 km. Dette medlem mener dette må føre til krav om betydelig styrket oljevernberedskap i området. Det må stilles langt sterkere myndighetskrav til koordinering og samarbeid mellom de ulike aktørene, særlig til oljebransjen selv. Det må stilles krav til bransjen om at det initieres både forskning og teknologiutvikling på kystnær beredskap.

Dette medlem mener det må utvikles et helt nytt konsept for kystnær beredskap som blir en kystens infrastruktur mot oljeforurensning. Dette medlem viser til at det finnes få næringsklynger innenfor oljevernberedskap i Norge. Samtidig er kompetansen og næringsutviklingen innenfor beredskap i Nord-Norge blant de fremste i verden. Dette medlem mener mye ligger til rette for at Nord-Norge kan ta en sentral posisjon nasjonalt og internasjonalt innenfor oljevernberedskap.

Dette medlem viser til at det i Meld. St. 10 (2010–2011) ble konkludert med at en større akutt forurensningssituasjon i Barentshavet eller nordøstlige deler av Norskehavet vil kunne by på store operasjonelle utfordringer når det gjelder effektiv bekjempelse. Dette gjelder spesielt koordinering og overvåking av en oljevernaksjon, tilgang på personell og utstyr, effektiviteten av lenser og oppsamlingsutstyr og metoder for fjerning av olje fra sjøoverflaten og strand ved klimaforhold som is og mørke. Dette vil gjøre innsats mot akutt forurensning særskilt utfordrende i hele dette området.

2.10.3 HMS-krav, Petroleumstilsynet

Komiteen merker seg at norsk petroleumssektor er blant de fremste i verden når det gjelder helse, miljø og sikkerhet etter sterk regulering med høyt ambisjonsnivå over mange tiår.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at all virksomhet knyttet til offshore olje- og gassproduksjon er forbundet med en viss risiko. Oppgaven for HMS-arbeidet er å styre risikoen slik at sannsynligheten for ulykker blir redu-

sert og konsekvensene av en ulykke blir begrenset. Disse medlemmer har merket seg at norsk olje- og gassindustri har satt seg et ambisiøst mål om å være verdensledende innen olje- og gassindustrien med hensyn til helse, sikkerhet og arbeidsmiljø, basert på en filosofi om null ulykker.

Disse medlemmer har merket seg at de siste årene har det samlede risikonivået for storulykker i norsk petroleumsvirksomhet stadig blitt redusert. Dette er en gledelig utvikling. Samtidig understreker disse medlemmer at HMS-arbeidet ikke må gi rom for hvileskjær.

Disse medlemmer viser til at antall alvorlige personskader på norsk sokkel har vist en jevn nedgang de siste årene. Det er likevel viktig å fortsette arbeidet med å forebygge personskader med et mål om å oppnå null ulykker. Disse medlemmer har imidlertid også merket seg at selv om det over tid har vært en positiv utvikling, har det de siste to årene vært flere alvorlige hendelser som har gjort at den positive utviklingen har stoppet noe opp. Det er derfor viktig å ha et kontinuerlig fokus på HMS på sokkelen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at selv om økte HMS-krav i mange sammenhenger bidrar til økte kostnader, bidrar strenge HMS-krav til at den tekniske integriteten på infrastrukturen forblir høy. Det vil sikre et godt utgangspunkt for å kunne forlenge levetiden av installasjonene og dermed produksjonen fra feltene. For å sikre videre verdiskaping vil en i økende grad måtte fokusere på hvordan regelverket håndheves og kreve helhetlig kost/nytte vurdering av fremtidige krav.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ønsker å styrke Petroleumstilsynet. Disse medlemmer mener at det må utarbeides en langsiktig plan med tilhørende budsjett for hvordan Petroleumstilsynet skal møte HMS-utfordringene på norsk sokkel i et 10-års perspektiv. I denne planen bør det tas spesielt høyde for utfordringer knyttet til både modenhetsgrad i eksisterende petroleumslisenser, samt industriens aktivitet i nye, krevende områder.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener videre at det bør utredes hvordan Petroleumstilsynet og tilsynsoppgavene best kan ivaretas når petroleumsvirksomheten øker i de nordlige havområdene, enten ved opprettelse av et avdelingskontor i Harstad, der Oljedirektoratet har hatt tilstedeværelse i mange år, eller på annen måte.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013 legge frem en langsiktig plan med tilhørende kostnadsestimat for hvordan Petroleumstilsynet skal møte HMS-utfordringene på norsk sokkel i et 10-års perspektiv. I denne planen må det tas spesielt høyde for utfordringer knyttet til både modenhetsgrad i eksisterende petroleumslisenser og industriens aktivitet i nye, krevende områder.»

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan Petroleumstilsynet og tilsynsoppgavene best kan ivaretas når petroleumaktiviteten øker i de nordlige havområdene, enten ved opprettelse av et avdelingskontor i Harstad, der Oljedirektoratet har hatt tilstedeværelse i mange år, eller på annen måte, og legge dette frem for Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013.»

2.11 Sysselsetting, ringvirkninger og forskning

2.11.1 Lokal og regional næringsutvikling

Komiteen mener at nye funn skal gi grunnlag for nye utbygginger og tilhørende ringvirkningen og at det største potensialet er i havområdene utenfor Nord-Norge.

Komiteen er opptatt av at nye funn skal generere næringsvirksomhet lokalt. Derfor er det viktig å ha en klar, overordnet politikk knyttet til nye utbygginger. Nye funn må skape størst mulig verdier for samfunnet og det må legges til rette for positive, lokale og regionale ringvirkninger. Dette stiller myndigheter og næringsliv på alle nivåer overfor utfordringer. Sentrale myndigheter må gjennom tildingspolitikken bidra til høy aktivitet på sokkelen, gjennom PUD-prosesser bidra til at ringvirkninger blir belyst og gjennom veiledning og oppfølging bidra til at legges til rette for leveranser fra lokalt næringsliv i utbygging og drift. Utdanningsinstitusjoner og forskningsmiljøer i Nord-Norge må styrkes og innsats rettes inn på i større grad å dekke petroleumsvirksomhetens behov. Næringslivet må bygge seg opp og gjøre seg i stand til å gripe de muligheter som ligger i økt petroleumsvirksomhet i landsdelen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil sikre at økt aktivitet på sokkelen utenfor Nord-Norge også skal gi seg utslag i økt landbasert aktivitet. Disse medlemmer peker på at nordnorske bedrifter så langt har begrenset erfaring som leverandører til petroleumsnæringen sammenlignet med bedrifter lenger sør. Skal bedrifter i Nord-Norge være konkurransedyktige, slik at vi få mest mulige lokale og regionale ringvirkninger av petroleumsvirksomheten utenfor Nord-Norge vil det være viktig å bygge opp kompetanse lokalt og styrke det lokale og regionale næringslivet. Disse medlemmer mener derfor at staten bør bidra økonomisk til oppbygging av kompetanse og leverandørutvikling i Nord-Norge.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2012 der det som en start ble foreslått å bevilge 200 mill. kroner til dette formålet. Bevilgningen skal benyttes til å finansiere etablering av forskningsinstitusjoner som gir kompetansetunge arbeidsplasser og penger lokalt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre peker på at det trengs flere møteplasser mellom petroleumsvirksomhet og lokalsamfunn som sikrer utvikling av lokal kompetanse knyttet til petroleumsvirksomheten.

Disse medlemmer understreker viktigheten av at letemiljø og driftsorganisasjoner som opererer i nord også utvikles og lokaliseres i Nord-Norge. For å bygge legitimitet i befolkningen ved å vise at petroleumsvirksomhet i nord også skaper arbeidsplasser og økonomiske ringvirkninger i denne landsdelen, har petroleumsnæringen et selvstendig ansvar for også å vise det i praksis allerede i en tidlig fase. Samtidig mener disse medlemmer at lete- og driftsmiljøet i Nord-Norge må styrkes og utvikles der det allerede er etablert organisasjoner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil advare mot en utvikling der det opprettes og bygges opp organisasjoner på nye lokasjoner, da det er fare for at det kan spre miljøet for tynt i landsdelen. I praksis vil en slik utvikling, totalt sett, svekke lete- og driftsmiljøet i Nord-Norge.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Prop. 102 L (2010–2011) Endringer i petroleumsløven som ble fremmet av regjeringen 15. april 2011, og som ble vedtatt i Stortinget 17. juni samme år. Dette medlem viser til at regjeringspartiene i denne saken vedtok endringer i § 10-2 i lov om petroleumsvirksomhet som bidro til en klar svekkelse av de lovmessig forankrede krav til rettighetshaveres organisasjon og ledelse av petroleumsvirksomhet på norsk sokkel samt krav til lokalisering av baser mv. Endringsforslaget ble fremmet på bakgrunn av innsigelse fra ESA.

Dette medlem viser til at endringene i petroleumsløven ble fremmet for Stortinget uten å ha vært sendt ut på alminnelig høring slik det er vanlig for denne typen saker. Dette medlem frykter at den vedtatte endringen av lov om petroleumsvirksomhet § 10-2, med svekkede krav til organisasjon, ledelse

og lokalisering av baser, vil medføre mindre lokale og regionale ringvirkninger av fremtidig økt petroleumsaktivitet i Nord-Norge.

Dette medlem mener det er viktig at både politiske miljøer, næringsmiljøer og kunnskapsmiljøer i nord blir hørt når forutsetninger og beslutninger for olje- og gassutvinning i nord blir tatt. Dette medlem vil understreke at lokalsamfunnene i nord krever ringvirkninger på land av en voksende olje- og gassvirksomhet i landsdelen. Det er derfor avgjørende at myndighetene stiller tydelige konsesjonsvilkår allerede ved tildeling av letetillatelser.

2.11.2 *Leverandørindustrien*

Komiteen merker seg at norsk leverandørindustri har oppnådd en sterk posisjon internasjonalt, bygget på erfaring fra norsk sokkel. Internasjonalisering gir trygghet for arbeidsplasser i Norge og kan gi utviklingsimpulser som også kommer virksomheten på norsk sokkel til gode. Komiteen har klare forventninger til at norske oljeselskap som har virksomhet utenlands, bidrar til at norsk leverandørindustri får delta i konkurranse om oppdrag ute.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at om lag halvparten av norske leverandørbedrifters omsetning kommer i dag fra utlandet.

Disse medlemmer peker på at selv om teknologi for petroleumsvirksomhet teoretisk sett kan utvikles hvor som helst i verden, viser all erfaring at olje- og gassproduserende land som Norge, USA, Storbritannia er dominerende innen petroleums-klyngen. Ressursene og hjemmemarkedet er viktig for å utvikle petroleums-klyngen. Norsk sokkel er verdens største offshoremarked, og har vært et viktig utgangspunkt for oppbyggingen av en stor norsk leverandørindustri.

Disse medlemmer peker videre på at positive erfaringer fra operasjoner i Norge påvirker operatørens valg av løsninger også andre steder i verden. På den måten har gode teknologiske løsninger på hjemmebane vært en døråpner for norske leverandørselskaper internasjonalt. De store internasjonale selskapene er operatører på store dypvannsfelt i andre deler av verden, og er derfor viktige kanaler for internasjonalisering av norsk leverandørindustri. Norsk leverandørindustri har som følge av dette blant annet fått betydelige oppdrag i Vest-Afrika og Mexico-gulven.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener det derfor er svært viktig i forhold til norsk leverandørindustri fremtid at myndighetene legger til rette for et fortsatt

høyt nærvær av de større utenlandske selskapene på norsk sokkel. Det må sikres at norsk sokkel fortsatt er attraktiv for de utenlandske selskapene, blant annet ved tildeling av lisenser og operatørskap og gjennom åpning av nye interessante petroleumsprovinser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at Norge og norsk leverandørindustri har en mulighet til å forsterke posisjonen som leverandør av teknologi og kompetanse innenfor petroleumssektoren ved å videreføre den kunnskapen som næringen har bygget opp på norsk sokkel. En viktig utfordring i forhold til å utnytte dette potensialet fullt ut ligger i å sikre at de store internasjonale operatørselskapene blir værende på norsk sokkel.

Disse medlemmer peker videre på at for norsk offshore leverandørindustri er INTSOK en svært viktig organisasjon. INTSOK har gjennom 13 år, sammen med industrien, arbeidet for å øke den internasjonale aktiviteten gjennom markedsretning og profilering av den norske olje- og gassklyngen med basis i industriens ledende produkter, tjenester, erfaring, teknologi og ekspertise. Leverandørindustrien har i løpet av de siste årene utviklet seg til å bli Norges nest største eksportindustri. Disse medlemmer er opptatt av denne utviklingen må fortsette, og i den forbindelse vil disse medlemmer styrke viktige organisasjoner som INTSOK, Petrad, næringspolitiske virkemiddelapparat og kontakt mot utlandet.

Disse medlemmer viser til at norsk leverandørindustri har i stor grad brukt norsk sokkel som teknologilaboratorium og læringsarena for å utvikle teknologi og kompetanse som i neste omgang har gitt grunnlag for eksport av de samme tjenestene og produktene. Siden opprettelsen i 1997 har INTSOK tegnet et bilde av de norske teknologi- og kompetansemiljøene som har utviklet seg til såkalte verdensledende klynger. Det vil si leverandørkjeder som har over tid vist seg å være internasjonalt konkurranse-dyktige.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at det er viktig med en generell styrking av rammebetingelsene for eksportorientert næringsliv i Norge. Norge er, og vil være, et høykostland. Det er likevel viktig å se på særnorske ordninger som bidrar ekstra til at norsk industri får et kostnadsnivå som er høyere enn det konkurrenter i andre land har.

Disse medlemmer vil styrke det private norske eierskapet i leverandørindustrien slik at det blir like vilkår i forhold til internasjonalisering, blant annet gjennom å fjerne formuesskatten.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013 legge frem forslag til tiltak som kan styrke det private norske eierskapet i leverandørindustrien slik at det blir like vilkår i forhold til internasjonalisering, herunder fjerning av formuesskatten.»

2.11.3 «Kunnskapsnæring»

Komiteen peker på at petroleumsvirksomheten er en kunnskapsnæring og at Norge i dag har et høyt nivå på forskning og utvikling. Derfor må petroleumsforskningen sikres fortsatt gode vilkår. Forskning innenfor økt utvinning fra eksisterende felt på norsk sokkel er viktig for å ta ut mest mulig av feltene. Derfor er komiteen fornøyd med at regjeringen vurderer å opprette et forskningssenter innenfor økt utvinning. Komiteen mener dette må prioriteres, og det må vurderes å opprette et forskningssenter innenfor utfordringer for petroleumsvirksomhet i arktiske strøk. Arbeidet med å få kvalifisert og testet ny teknologi må inngå i dette arbeidet.

Komiteen mener at å styrke rekrutteringen til naturvitenskapelige og teknologiske fag i skole og høyere utdanning for å sikre arbeidskraft til petroleumssektoren er viktig.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at petroleumsnæringen er en høyteknologisk og kunnskapsintensiv næring og et av få områder der Norge er ledende i verden når det gjelder teknologisk utvikling. Petroleumsvirksomheten blir drevet av teknologiske nyvinninger. For at man skal få mest mulig ut av verdiene på den norske kontinentalsokkelen må det derfor sikres at oljeselskapene hele tiden bruker den best tilgjengelige teknologien og anvender sine beste tilgjengelige fagfolk her, samt at de driver forskning og utvikling.

Disse medlemmer viser til at det gjennom årene på norsk sokkel er utviklet ny teknologi innenfor en rekke områder. Utbygging av nye felt krever store investeringer, og etter hvert som havdypene har blitt større og reservoarene mer krevende har behovene for teknologiutvikling økt. Dette betyr igjen at oljeselskapene har etterspurt stadig mer avanserte løsninger, og dermed at leverandørindustrien hele tiden har måttet arbeide målrettet med utvikling av ny teknologi.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre peker på at den fremtidige petroleumsvirksomheten på norsk sokkel vil være mer og mer preget av teknologiske utfordringer.

Det vil sette stadig større krav til forskning og utvikling for å finne og produsere olje og gass fra stadig større dyp, fra vanskelige reservoarer og med mer utfordrende miljøforhold, særlig i nordområdene. Det bør derfor fra statens side settes av tilstrekkelige midler i statsbudsjettene fremover for å legge til rette for mer forskning og utvikling for å møte disse utfordringene.

Disse medlemmer peker videre på at teknologibedriftene og oljeselskapene i Norge er blant de ledende i verden når det gjelder å ta i bruk ny teknologi innenfor en rekke områder. Det gjelder blant annet innenfor plattformdesign, bore- og brønnteknologi, produksjonsutstyr på havbunnen og seismikk.

Disse medlemmer vil peke på at Norge skal være et foregangsland i utvikling og bruk av ny miljøvennlig teknologi ved olje- og gassproduksjon, og at dette kan bli en viktig eksportvare.

Disse medlemmer peker på at utvikling av ny teknologi og økt kompetanse i olje- og gassnæringen er viktig for å sikre at virksomheten fremdeles skal bidra til økonomisk vekst og økt velferd i Norge. Utvikling og implementering av teknologi er avgjørende for om Norge skal lykkes i å øke utvinningsgraden ytterligere på sokkelen, og dermed realisere et stort økonomisk potensial. Teknologi og forskningsinnsats er også viktig for å sikre at virksomheten kan drive mest mulig miljøvennlig.

Disse medlemmer peker på at flere av løsningene som er i bruk i olje- og gassvirksomheten i dag er resultat av store investeringer i forskning og utvikling i tidligere tiår. I årene fremover vil verdiskapingen på kontinentalsokkelen være mer teknologisk krevende og kunnskapsintensiv enn i dag. Å føre innsatsen innen forskning og teknologiutvikling videre er viktig for at den norske olje- og gassvirksomheten skal være konkurransedyktig.

Disse medlemmer peker videre på at økt utvinning fra modne felt er kritisk avhengig av forskningsinnsats. Forskning på norsk sokkel har typisk vært båret frem av prosjekter tilknyttet de store feltene. Utviklingen i retning av mindre felt og større grad av desentraliserte beslutninger i oljeselskapene gjør at forskningsinnsatsen må koordineres mellom mange aktører. I praksis har dette vist seg vanskelig, og forskningsaktiviteten er for lav. Dette er et klassisk eksempel der staten har mye å vinne på å støtte forskning. Disse medlemmer vil berømme industrien for å være en pådriver for petroleumsett forskning. De siste årene har selskapene bidratt økonomisk med om lag fire ganger så mye årlig til petroleumsett forskning som det staten har.

Disse medlemmer vil understreke at myndighetene må ha en sentral rolle innen petroleumsett forskning. Myndighetene er ressurseier, og har et overordnet ansvar for å sikre optimal ressursutvin-

ning fra sokkelen. Dermed påhviler det staten et spesielt ansvar å sørge for tilstrekkelig teknologi- og kompetanseutvikling, slik at vi kan få maksimalt ut av ressursene våre. I tillegg tilfaller størstedelen av petroleumsinntektene staten. Økt utvinningsgrad eller mer effektiv drift betyr mye for statens inntektsside.

Disse medlemmer peker på at forskning og utvikling gir ikke bare grunnlag for økt lønnsomhet og aktivitet på kontinentalsokkelen. Det er også en sentral konkurransefaktor for norsk leverandørindustri, som stadig øker sin eksport og er nå landets nest største eksportnæring. Disse medlemmer vil understreke at denne rollen må opprettholdes dersom norsk olje- og gassindustri fortsatt skal hevde seg i internasjonal konkurranse. Dette er spesielt viktig for å sikre grunnlaget for leverandørindustrien når petroleumproduksjonen på norsk kontinentalsokkel faller.

Disse medlemmer mener nasjonen må bygge videre på det internasjonale fortrinn vi har innenfor denne sektoren. Økt forskningsinnsats vil gi muligheter for videre utvikling av et næringsmiljø med sterke internasjonale posisjoner og vekstpotensial.

Disse medlemmer peker på at sterke universitets- og forskningsmiljø er viktige for å legge til rette for teknologiutvikling som kan føre til økt utvinning. Bidraget fra statlige myndigheter i petroleumsforskningen er hovedsakelig organisert i forskningsprogrammene PETROMAKS og DEMO 2000. Disse programmene skal bidra til å nå målene som er satt gjennom OG21 strategien. Både PETROMAKS og DEMO 2000 dekker et bredt spekter av teknologiområder. En stor andel av prosjektene i programmene har betydning for økt utvinning gjennom prosjekter innenfor ulike områder som boring og brønn, integrerte operasjoner, EOR og reservoar-karakterisering. Den offentlig finansierte petroleumsforskningen har et betydelig fokus på miljø. Det er bevilget midler under PETROMAKS og DEMO 2000 til å finansiere forskning på tiltak som skal gi reduserte klimagassutslipp. Midlene fra staten blir kanalisert gjennom Norges forskningsråd, som koordinerer programmene. Midlene blir delvis bevilget over Olje- og energidepartements budsjett og delvis fra avkastningen fra Fondet for forskning og nyskaping (Forskningsfondet) på Kunnskapsdepartementets budsjett.

Disse medlemmer viser til at det statlige bevilgningsnivået til forskning og utvikling innen petroleumssektoren lå stabilt på om lag 150 mill. kroner inn til etableringen av DEMO 2000 i 1999. Etter dette gikk nivået noe tilbake. Under regjeringen Bondevik II ble de samlede statlige bevilgningene til de petroleumrettede forskningsprogrammene i perioden 2002–2006 økt kraftig. Bevilgningene økte fra om lag 100 mill. kroner årlig til om lag 400 mill. kro-

ner. Regjeringen Bondevik II hadde en ambisjon om å øke de statlige bevilgningene til 600 mill. kroner i løpet av stortingsperioden 2005–2009. Disse medlemmer har merket seg at regjeringen Stoltenberg II ikke har fulgt opp denne ambisjonen. I stedet har bevilgningene holdt seg omtrent på samme nivå, eller gått litt ned. Disse medlemmer mener utviklingen innen statlige bidrag til petroleumsett forskning ikke har gått i riktig retning.

Med det inntekspotensialet en økt utvinningsgrad fra eksisterende felt representerer er det etter disse medlemmers oppfatning kritikkverdig at regjeringen ikke i større grad retter fokus mot viktige forutsetninger for å få til økt utvinningsgrad, som blant annet petroleumsforskning representerer.

Disse medlemmer mener derfor at bevilgningene til petroleumsett forskning bør styrkes kraftig, til et nivå på minst 600 mill. kroner årlig.

Disse medlemmer viser til at PETROMAKS er en viktig forutsetning for fortsatt høykvalitet petroleumsforskning og teknologiutvikling i Norge. Disse medlemmer mener derfor at programmet må styrkes kraftig, og forskning rettet mot økt utvinning må prioriteres.

Disse medlemmer mener at det var behov for raskere testing og implementering av ny teknologi på sokkelen for å øke utvinningsgraden. Dette krever langsiktig tenkning og investeringsvilje. Testing og implementering av teknologi vil kunne ha et verdipotensial utover hver enkelt utvinningslisens. Disse medlemmer mener at selskapene i fellesskap og ved samfinansiering på tvers av lisensene burde komme frem til piloter som bør gjennomføres på flere felt på norsk sokkel.

Disse medlemmer mener derfor at myndighetene bør etablere et nytt forum for samarbeid om piloter med deltagelse fra de viktigste aktørene og beslutningstakerne på sokkelen, og der Oljedirektoratet og Petoro må ha en sentral rolle. For mindre piloter bør myndighetene styrke eksisterende ordninger som DEMO2000 i Forskningsrådet over statsbudsjettet. Disse medlemmer peker på at DEMO2000 dermed kan bidra til å løfte flere piloter fram i samarbeid mellom leverandørindustrien og selskapene. Styrkingen av DEMO 2000 bør være spesielt rettet mot problemstillinger vedrørende økt utvinning på norsk sokkel, forankret i OG21-strategien.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013 legge frem en opptrappingsplan for den statlig finansierte petroleumsett forskning, herunder forskningsprogrammet PETROMAKS og DEMO 2000.»

«Stortinget ber regjeringen i løpet av 2012 etablere et nytt forum for samarbeid om piloter og førstegangs bruk av ny teknologi med deltagelse fra de viktigste aktørene og beslutningstakerne på sokkel, og der Oljedirektoratet og Petoro må ha en sentral rolle.»

2.11.4 Rekruttering

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre peker på at petroleumsindustrien er en kunnskapsbasert industri der tilgang til personell og riktig kompetanse er avgjørende suksessfaktorer. Dette gjelder både for oljeselskaper og leverandører.

Disse medlemmer mener at det er en utfordring for olje- og gassnæringen å få formidlet den sentrale rollen olje og gass spiller og vil spille i tiår fremover. Disse medlemmer peker på at nye olje- og gassfelt blir funnet i mindre reservoarer, på større havdyp, i barskere miljø, i mer komplekse reservoarer osv. Dette øker behovet for personell til tekniske oppgaver og utbygging.

Olje- og gassindustrien vil derfor i mange år fremover ha et stort behov for kreative og dyktige fagfolk. Næringen har også en demografisk utfordring, ved at snittalderen på teknologiutdannet arbeidskraft blir høyere. Disse medlemmer viser til modellberegninger foretatt av SSB som viser at etterspørselen etter realfagsutdannede vil øke i tiden som kommer. Da har petroleumsnæringen en viktig jobb å gjøre i å være attraktive arbeidsgivere, slik at den også i fremtiden kan rekruttere de kloke hodene.

Disse medlemmer peker på at utdanning og rekruttering blir en av de største utfordringene for petroleumsnæringen i årene fremover. Samtidig er det viktig å beholde den kompetanse og erfaring som er bygget opp over tid. Dette gjelder spesielt for medarbeidere med kunnskaper om utvinningsforhold i reservoarene, reservoaringeniører og geologer.

Disse medlemmer viser til at vi har for tiden har et stramt arbeidsmarked i Norge. De senere års tilstrømning av nye aktører på sokkelen, kombinert med en aldrende arbeidsstyrke, har økt tendensen til underskudd på arbeidskraft i petroleumsindustrien. Dette har ført til utfordringer med å rekruttere og nyttiggjøre seg av kvalifiserte medarbeidere. Arbeidsstyrken i den norske petroleumsindustrien er i dag i gjennomsnitt eldre enn i industrien som helhet. Disse medlemmer viser til at en undersøkelse fra Oljeindustriens Landsforening fra 2007 viste et årlig rekrutteringsbehov på 700–800 stillinger offshore og 200–250 landbaserte stillinger.

Disse medlemmer peker på at viktige tiltak for å sikre seg nødvendig menneskelig kompetanse i årene fremover er:

- Beholde eldre medarbeidere.
- Gjøre bedre nytte av de medarbeiderne man har.
- Effektivisere rekruttering av talenter, både innenfor og utenfor landets grenser.
- Øke antallet studenter innenfor tekniske, geologiske og matematiske fag.

Disse medlemmer mener at myndighetene må stimulere til økt rekruttering til realfag og naturvitenskapelig utdanning. Forutsigbare og langsiktige finansieringsordninger og rammebetingelser fra myndighetene er en forutsetning for å fange studentenes interesse og for at universitetene utdanner tilstrekkelig med personer til arbeid i petroleumsnæringen. Innsatsen må imidlertid starte allerede i grunnskolen. Disse medlemmer mener det er viktig å styrke matematikk- og realfagopplæringen gjennom hele grunnskolen og videregående opplæring. Det satses for lite på utdanning, forskning og utvikling i dag.

Disse medlemmer peker på at for å rekruttere unge talenter til petroleumsnæringen må de langsiktige utsiktene for næringen oppfattes som positive. Skal petroleumsnæringen beholde ledende kompetanse og arbeidskraft kreves det langsiktige og gode rammebetingelser for kompetanse- og teknologiutvikling, og at næringen kan tilby nye utfordrende prosjekter på norsk sokkel. Det er viktig at myndigheter og industri gir klare signaler om den norske petroleumsindustriens betydningsfulle rolle på lang sikt til dem man ønsker å rekruttere. Dette gjelder særlig ungdom. Politikere og andre må gi klar beskjed om at dette ikke er noen «solnedgangsnæring». Disse medlemmer peker på at det har vært pekt på at rekrutteringen til petroleumsnæringen lider ekstra av at det gis et feilaktig inntrykk av en olje- og gassnæring på hell og under avvikling. Selv med dagens kunnskap og teknologi vil aktiviteten på norsk sokkel være en vesentlig del av norsk næringsaktivitet de neste 50 til 100 årene. Det er viktig at alle instanser innen denne bransjen benytter enhver anledning til å påpeke dette. Det må også legges vekt på den norske petroleumsindustriens evne til å frembringe og ta i bruk kunnskap og teknologi som også gir betydelige miljøgevinst ut i verden.

Disse medlemmer peker på at med et stramt arbeidsmarked innenlands kan det være naturlig å utnytte mulighetene for å øke bruken av arbeidskraft fra andre land. Det kan skje enten ved å tilby dem stillinger i Norge eller øke bruken av fjernarbeid. Det er viktig at prosessene for flytting av arbeidskraft fra utlandet ikke er vanskelige og komplekse. Disse medlemmer vil derfor gjøre det lettere å hente høykompetent arbeidskraft fra utlandet med arbeidsinnvandring gjennom å:

1. Gi oppholds- og arbeidstillatelse for mer enn ett år.
2. Innføre forhåndsgodkjenning for rekruttering fra utlandet av nøkkelpersonell i selskapene.
3. Forenkle søknadsprosessen for familier.
4. Harmonisere forskrifter og praksis for krav om rapportering fra skattemyndighetene.
5. Vurdere hvorvidt skattereglene som gjelder midlertidig arbeidskraft i Norge kan forenkles.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2012 legge frem forslag som vil gjøre det lettere å hente høykompetent arbeidskraft fra utlandet med arbeidsinnvandring, herunder å:

1. Gi oppholds- og arbeidstillatelse for mer enn ett år.
2. Innføre forhåndsgodkjenning for rekruttering fra utlandet av nøkkelpersonell i selskapene.
3. Forenkle søknadsprosessen for familier. Harmonisere forskrifter og praksis for krav om rapportering fra skattemyndighetene.
4. Vurdere hvorvidt skattereglene som gjelder midlertidig arbeidskraft i Norge kan forenkles.»

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen i løpet av 2012 foreta en gjennomgang av konsekvensen av fusjonen mellom Statoil og Hydro på norsk sokkel og hvilke utfordringer dette har i forhold til:

- a) Aktørbildet
- b) Leverandørindustrien
- c) Teknologiutvikling og FoU
- d) Utvinningsgrad
- e) Omsettelighet av lisenser
- f) Internasjonalisering.

Gjennomgangen legges frem for Stortinget på en egnet måte.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2012 sette ned et bredt sammensatt utvalg, der i første rekke oljeselskapene og leverandørindustrien tar et felles ansvar for kostnadsreduksjoner, uten at dette skjer på bekostning av en høy HMS-standard.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen utforme en transparent metodikk i tråd med Finansdepartementets veileder for kostnads- og nytteanalyser som skal benyttes ved endrede krav og praksisendring på sokkelen fra myndighetene for å vise kostnader og nytte av endringene. Metodikken presenteres for Stortinget på en egnet måte, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen, i samarbeid med petroleumsnæringen, i løpet av 2012 foreta en grundig evaluering av gevinster knyttet til bedre samordning av områder på norsk sokkel. Evalueringen bør undersøke virkningen av samordning på lønnsomhet, herunder driftskostnader og utvinningsgrad på eksisterende og omkringliggende felt. Analysen skal danne grunnlaget for mulige tiltak for bedre samordning på norsk kontinentalsokkel. Evalueringen presenteres for Stortinget på en egnet måte, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen, sammen med selskapene på norsk sokkel, i løpet av 2012 etablere et områdeforum for hvert område der overordnede strategier og planer legges fram og diskuteres. Regjeringen bes melde tilbake til Stortinget om dette arbeidet senest i forbindelse med statsbudsjettet 2013.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen utforme en ny offentlig indekseringsliste for felt i drift som publiseres årlig. Denne indekseringslisten bør inneholde indikatorer som gjør det mulig å vurdere selskapenes arbeid knyttet til økt utvinning. En offentlig indekseringsliste vil bidra til å øke selskapenes fokus på økt utvinning fra felt. Regjeringen bes melde tilbake til Stortinget om dette arbeidet senest i forbindelse med statsbudsjettet 2013.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013 legge frem for Stortinget en statusrapport om bruk av CO₂ som trykkstøtte for økt oljeutvinning, samt planer for videre arbeid med dette.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen styrke Petoro gjennom å sikre en mer fleksibel finansiering enn i dag ved at Petoro finansieres direkte over kontantstrømmen fra sokkelen fremfor gjennom bevilgninger over statsbudsjettet.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013 vurdere endringer i petroleumsskattesystemet som kan styrke lønnsomheten for å øke utvinningsgraden i felt i drift. Slike endringer bør i utgangspunktet være provenynøytrale.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2012 legge frem for Stortinget forslag om nødvendige lovendringer slik at banker og andre finansinstitusjoner skal kunne ta pant i fremtidige skatterefusjoner for investeringer i produksjon på norsk sokkel.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2012 sette ned et utvalg som skal se på hvordan vi kan styrke teknologi, produktutvikling, industribygging og kompetanse innen oljevernberedskap.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013 legge frem en opptrappingsplan for den statlige oljevernberedskapen.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen vurdere å skille tilsyn og beredskap gjennom en endring av arbeidsfordelingen mellom Klima- og forurensingsdirektoratet og Kystverket, der Klima- og forurensingsdirektoratet skal føre tilsyn, mens Kystverket skal ha ansvaret for beredskapen, og legge den endrede arbeidsfordelingen frem for Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen vurdere å samle alt sjø-sikkerhetsarbeid under ett departement og legge dette frem for Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen i løpet av 2012 på en egnet måte legge frem en oppdatering av stortingsmeldingen om sjøsikkerhet og oljevern – St.meld. nr. 14 (2004–2005).

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:*Forslag 16*

Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013 legge frem forslag til tiltak for økt omsetning av eierandeler i felt, herunder å tillate Petoro å drive aktiv porteføljetilpasning for å

øke aktiviteten i annenhåndsmarkedet og fasilitere eierskifter.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av arbeidsmiljøloven for å se på mulige endringer som kan redusere kostnadene på sokkelen. Krav til HMS og ytre miljø skal ikke reduseres. Gjennomgangen legges frem for Stortinget på en egnet måte, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013.

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen fjerne områdebegrensningene i Norsk Internasjonalt Skipsregister som blant annet gjelder forbud mot å gå i fast rute mellom norsk og utenlandsk havn.

Forslag 19

Stortinget ber regjeringen i løpet av 2012 ta et initiativ til et samarbeid mellom myndighetene og petroleumsnæringen om innsamling av data om ressurspotensialet i det nordlige Barentshavet og havområdene rundt Jan Mayen. Regjeringen bes melde tilbake til Stortinget om dette arbeidet senest i forbindelse med statsbudsjettet 2013.

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen umiddelbart igangsette konsekvensutredning av helårlig olje- og gassaktivitet i Nordland VI, Nordland VII og Troms II.

Forslag 21

Stortinget ber regjeringen vurdere å utarbeide en egen stortingsmelding om Norges rolle som gassnasjon, både i nasjonal og internasjonal sammenheng.

Forslag 22

Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013 legge frem en langsiktig plan med tilhørende kostnadsestimater for hvordan Petroleumstilsynet skal møte HMS-utfordringene på norsk sokkel i et 10-års perspektiv. I denne planen må det tas spesielt høyde for utfordringer knyttet til både modenhetsgrad i eksisterende petroleumslisenser og industriens aktivitet i nye, krevende områder.

Forslag 23

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan Petroleumstilsynet og tilsynsoppgavene best kan ivaretas når petroleumssikkerheten øker i de nordlige havområdene, enten ved opprettelse av et avdelingskontor i Harstad, der Oljedirektoratet har hatt tilstedeværelse i mange år, eller på annen måte, og legge dette frem for Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013.

Forslag 24

Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013 legge frem forslag til tiltak som kan styrke det private norske eierskapet i leverandørindustrien slik at det blir like vilkår i forhold til internasjonalisering, herunder fjerning av formuesskatten.

Forslag 25

Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2013 legge frem en opptrappingsplan for den statlig finansierte petroleumrettede forskningen, herunder forskningsprogrammet PETROMAKS og DEMO 2000.

Forslag 26

Stortinget ber regjeringen i løpet av 2012 etablere et nytt forum for samarbeid om piloter og førstegangs bruk av ny teknologi med deltagelse fra de viktigste aktørene og beslutningstakerne på sokkelen, og der Oljedirektoratet og Petoro må ha en sentral rolle.

Forslag 27

Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2012 legge frem forslag som vil gjøre det lettere å

hente høykompetent arbeidskraft fra utlandet med arbeidsinnvandring, herunder å:

1. Gi oppholds- og arbeidstillatelse for mer enn ett år.
2. Innføre forhåndsgodkjenning for rekruttering fra utlandet av nøkkelpersonell i selskapene.
3. Forenkle søknadsprosessen for familier. Harmonisere forskrifter og praksis for krav om rapportering fra skattemyndighetene.
4. Vurdere hvorvidt skattereglene som gjelder midlertidig arbeidskraft i Norge kan forenkles.

4. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Meld. St. 28 (2010–2011) – om petroleumsvirksomheten – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 13. desember 2011

Erling Sande

leder

Eirin Sund

ordfører

